

Заштита података о личности:
Ставови, мишљења и пракса Повереника

Издавач
Повереник за информације од јавног значаја
и заштиту података о личности
Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
Тел: +381113408900
Факс: +381113343379
Е-маил: office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

За издавача
Милан Мариновић

Уредница
Сања Унковић

Лекџура, дизајн и њрелом
Службени гласник

Штамџа
Службени гласник

Тираж
500 примерака

ISBN 978-86-901034-8-5

Београд, 2023.

Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности

Заштита података о личности: Ставови, мишљења и пракса Повереника

Садржај

Уводна реч	9
1. Утврђивање чињеничног стања у поступцима надзора	11
1.1. Обрада података о личности садржаних у медицинској документацији пацијента	12
1.2. Неовлашћено коришћење броја телефона клијенткиње у приватне сврхе од стране запосленог	13
1.3. Обрада биометријских података запослених уређајем за препознавање лица, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених	14
1.4. Задржавање личних карата корисницима услуге изнајмљивања опреме за рекреацију и спорт - бицикла	15
1.5. Поступање Руковаоца поводом хакерског напада	17
1.6. Достављање или стављање на увид података из досијеа, односно службене евиденције за потребе припреме монографије	19
1.7. Достављање службене белешке о учињеном саобраћајном прекршају непосредном руководиоцу у Министарству унутрашњих послова	21
1.8. Прикупљање података о личности лица затеченог у риболовној води или непосредној близини и вршење видео надзора акционим камерама	23
1.9. Обрада података о личности приликом онлајн куповине робе	26
1.10. Обрада гласа физичких лица у циљу аудио снимања „пренкова“	27
1.11. Прослеђивање података о личности запослених пословној банци без њиховог пристанка	28
1.12. Обрада података о личности у сврху директног маркетинга	31
1.13. Уписивање неоснованих дијагноза у здравствене картоне пацијената	32
1.14. Прилог 1 -Образац Контролне листе	35
2. Поступање по притужби	43
2.1. Процесне претпоставке за поступање по притужби	44
2.2. Надлежност Повереника у погледу остваривања права лица чији се подаци обрађују	45
2.3. Рок за поступање Руковаоца по захтеву за остваривање права лица	46
2.4. Ограничавање права на приступ подацима о личности лицу на које се подаци односе	47
2.5. Брисање података о личности	49
2.6. Исправка и брисање података о личности садржаних у акту органа	54

2.7. Доказивање испуњености услова за брисање података.....	55
2.8. Заштита података о личности предузетника	57
2.9. Садржина захтева за приступ подацима о личности	58
2.10. Остваривање права у вези са обрадом података о личности	61
3. Питања и одговори	63
3.1. Обавештавање Повереника о преносу података о личности	64
3.2. Форма обавештавања о преносу података о личности у другу држа- ву која се доставља Поверенику	64
3.3. Одобрење обавезујућих пословних правила од Повереника	66
3.4. Писани пристанак за обраду података путем видео надзора	69
3.5. Услови које мора да испуњава лице за заштиту података о личности.	71
3.6. Пренос података у Сједињене Америчке Државе и мере заштите података о личности.....	73
3.7. Ревизорска кућа као руковалац подацима о личности	75
3.8. Обрада података из казнене евиденције	76
3.9. Објављивање података о личности у монографији високошколске установе	78
3.10. Право на заборав и обрада података о личности од стране Српске православне цркве.....	79
3.11. Стандардне уговорне клаузуле које је утврдио Повереник	80
3.12. Члан 36. Закона о адвокатури као правни основ за обраду података о личности	81
3.13. Чињење доступним података о личности органу који је законом овлашћен да тражи и прими тражене податке	82
3.14. Интерни акт о заштити података о личности и обрада података о личности великог броја лица	84
4. Смернице за израду процене утицаја обраде на заштиту података о личности	87
Ко је дужан да изврши процену утицаја	88
Када се врши процена утицаја	89
У којим случајевима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја	89
Обавезни елементи процене утицаја	94
Мишљење лица на које се подаци односе	98
Мишљење лица за заштиту података о личности	98
Претходно мишљење Повереника	99
Обавезни елементи процене утицаја обраде коју врше надлежни органи у посебне сврхе	100
Претходно мишљење Повереника уколико се ради о процени утицаја обраде коју врше надлежни органи у посебне сврхе.....	101
Поступање Повереника по захтеву за давање претходног мишљења	101
Објављивање процене утицаја	102

Казне за неизвршење обавеза у вези са проценом утицаја	102
Процена утицаја у поступку припреме закона	102
 5. Лице за заштиту података о личности	105
Прилог 2 - Најчешће постављана питања у вези са лицем за заштиту по- датака о личности	109
Прилог 3 - Страна привредна друштва која су именовала своје представ- нике у складу са Законом о заштити података	120

УВОДНА РЕЧ

Поштовани,

Ви, чији се подаци о личности свакодневно обрађују од стране различитих субјеката у различите сврхе,

ви, представници органа власти који обрађујете податке о личности у већем или мањем обиму обављајући своје законом поверене дужности,

ви, представници привредних друштава, трговинских ланаца, банака, осигуравајућих друштава, предузетници и остали руковооци подацима о личности који нисте органи власти,

и сви ви остали који се на било који начин бавите обрадом података о личности и њиховом заштитом,

свима вама и свим осталим заинтересованим намењена је ова, осма по реду, публикација Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за област заштите података о личности.

Традиционално, и ова публикација садржи ставове, мишљења и праксу Повереника који су настали у периоду од претходне публикације до данас.

За почетак, на први поглед можете приметити да ова публикација нема толико страница као неке претходне. То, међутим, не значи да је активност Повереника у области заштите података о личности у претходном периоду смањена. Напротив. Ово је логична последица чињенице да се многи аспекти заштите овог права практично понављају из године у годину, а наша намера је да у публикацијама углавном објављујемо специфичне нове случајеве који до тада нису постојали у пракси. За очекивати је да ће, како време буде одмицало, бити све мање специфичних случајева у пракси и то због чињенице да ће руковооци података бити боље упознати са својим обавезама па ће их, следствено томе, више испуњавати. Такође, на то ће као позитивну последицу утицати већи број обука, трибина, округлих столова и других расположивих видова информисања јавности у најширем смислу и подизања свести о значају заштите података о личности.

Публикација садржи бројне примере из праксе у области надзора над применом Закона о заштити података о личности, у делу поступања по притужбама грађана, као и у делу мишљења и ставова Повереника иницираних захтевима разних субјеката. Посебно су интересантни

случајеви који су били и у сфери интересовања јавности и медија као што су: случај достављача хране, случај психијатра са лажним дијагнозама, хакерски напад на државни орган и др.

Пракса је показала да обрасце контролних листа треба модификовати и учинити практичнијим и једноставнијим за попуњавање, како би се на што једноставнији начин остварила њихова сврха, па смо и то урадили и објавили у овој публикацији.

Посебно указујемо на све чешћу неопходност израда процене утицаја предвиђених радњи обраде података на заштиту података о личности, што је био подстицај да у публикацији објавимо и део о процени утицаја обраде на заштиту података о личности.

Због значаја улоге лица за заштиту података о личности у заштити овог права у овој публикацији смо објавили одговоре на најчешћа питања у вези са овим лицем. Такође, у циљу олакшања заштите овог права у ситуацији када се обрада података о личности врши преко друштвених мрежа од стране руковалаца који немају представништво у Србији, објавили смо и списак до сада одређених представника тих руковалаца.

У очекивању прве стратегије заштите података о личности и измене Закона о заштити података о личности, до следеће публикације...

Уредница
Сања Унковић

1. УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА У ПОСТУПЦИМА НАДЗОРА

Повереник за информације од јавној значаја и заштити података о личности (у даљем тексту: Повереник) врши надзор и обезбеђује примену Закона о заштити података о личности¹ (у даљем тексту: ЗЗПЛ) у складу са својим овлашћењима.

Чланом 79. ЗЗПЛ Повереник је овлашћен да предузме следеће корективне мере: да уједно руководи и обрађивача достављањем писменој мишљења да се намераваним радњама обраде могу повредити одредбе овог закона у складу са чланом 55. став 4. овог закона; да изрекне опомену руководиоцу, односно обрађивачу ако се обрадом повредују одредбе овог закона; да наложи руководиоцу и обрађивачу да поступи по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем његових права, у складу са овим законом; да наложи руководиоцу и обрађивачу да ускладе радње обраде са одредбама овог закона, на тачно одређени начин и у тачно одређеном року; да наложи руководиоцу да обавести лице на које се подаци о личности односе о повреди података о личности; да изрекне привремено или трајно ограничење вршења радње обраде, укључујући и забрану обраде; да наложи управљање, односно брисање података о личности или ограничење вршења радње обраде у складу са чл. 29. до 32. овог закона, као и да наложи руководиоцу да обавести о томе другој руководиоцу, лице на које се подаци односе и примаоце којима су подаци о личности откривени или пренети, у складу са чланом 30. став 3. и чл. 33. и 34. овог закона; да укине серификацију или да наложи серификационом телу укидање серификације који је издао у складу са чл. 61. и 62. овог закона, као и да наложи серификационом телу да одбије издавање серификације ако нису испуњени услови за његово издавање; да изрекне новчану казну на основу прекршајног налога ако је приликом инспекцијског надзора утврђено да је дошло до прекршаја за који је овим законом прописана новчана казна у фиксном износу, уместо других мера прописаних овим ставом или уз њих, а у зависности од околности конкретне случаја; да обустави пренос података о личности примаоцу у другој држави или међународној организацији. Уколико приликом инспекцијског надзора утврди да је дошло до повреде ЗЗПЛ Повереник подноси захтев за покрећење прекршајног поступка, а за прекршаје за које је прописана казна у фиксном износу изриче новчану казну на основу прекршајног налога.

1 ЗЗПЛ („Службени гласник РС“, број 87/18)
Примена Закона је почела 22.8.2019. године

1.1. Обрада података о личности садржаних у медицинској документацији пацијента

Из диспозитива:

Повереник је Здравственој установи (Руковалац) изрекао Опмену јер Руковалац није обезбедио одговарајућу заштиту података о личности који се односе на пацијенткињу АА, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера чиме је повредио начело „интегритет и поверљивост“ из члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, као и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. ЗЗПЛ, јер приликом одређивања начина обраде и у току обраде није обезбедио примену неопходних механизма заштите како би се испунили услови за обраду прописани ЗЗПЛ и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, односно није спровео одговарајуће техничке мере како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик од неовлашћеног откривања и приступа подацима.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац врши обраду података о личности на основу Закона о здравственој заштити², Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства³, Закона о правима пацијената⁴ и ЗЗПЛ и сврха обраде је прописана наведеним законима; Руковалац користи здравствени информациони систем, који подржава све интеракције између пацијената и здравствених установа, унутар саме здравствене установе и између здравствених установа и Републичког фонда за здравствено осигурање; приступ медицинској документацији у електронском облику путем здравственог информационог система има ординирајући доктор медицине и медицински техничар; запослени за приступ имају свој кориснички налог и лозинку; у оквиру здравственог информационог система који Руковалац користи, овлашћење за приступ електронској здравственој документацији одређеног пацијента, имају здравствени радници и сарадници који учествују у лечењу тог пацијента; постоји разлика у обиму овлашћења између лекара и медицинских техничара; здравствени информациони систем који Руковалац користи не дозвољава да неовлашћена лица изврше приступ и унос података, односно средњи медицински кадар нема исти обим овлашћења као лекари; постоји могућност уноса, измене,

2 „Службени гласник РС“, број 25/2019

3 „Службени гласник РС“ бр. 123/2014, 106/2015, 105/2017 и 25/2019 – др. закон

4 „Службени гласник РС“, бр. 45/2013 и 25/2019 – др. закон

увида и брисања података о личности пацијента али је то дозвољено само ординирајућем доктору медицине; у одређеном периоду 18 (осамнаест) здравствених радника и сарадника је неовлашћено извршило увид у е-картон пацијента. Након сазнања о овом догађају Повереник је извршио надзор, након чега је изрекао опомену Руковаоцу.

У остављеном року Руковалац је поступио у складу са опоменом Повереника и обавестио, да су против свих 18 здравствених радника и сарадника који су неовлашћено извршили увид у е-картон одређеног пацијента, покренути дисциплински поступци.

Број предмета: 072-04-1476/2022-07

1.2. Неовлашћено коришћење броја телефона клијенткиње у приватне сврхе од стране запосленог

Курир достављач је дан након извршене услуге доставе упутио поруку приватне садржине корисници услуга Руковаоца.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац је након што је обавештен о предметном случају од стране кориснице услуга предузео одговарајуће мере, међу којима је и изрицање дисциплинске мере куриру достављачу. Повереник је спровео инспекцијски надзор у којем је утврдио следеће: интерним актима су уређена питања примене техничких, организационих и кадровских мера заштите података о личности; Руковалац путем обуке и теста о безбедности и приватности који је обавезан за све партнере достављаче, пружа информацију да се подаци о личности корисника не смеју користити осим у сврху извршење услуге доставе; уговор о раду који курири достављачи закључују са обрађивачем података садржи одредбе које се односе на заштиту приватности података током као и након завршетка рада; Руковалац води евиденцију о радњама обраде података о личности физичких лица - корисника услуга у складу са чланом 47. ЗЗПЛ; Руковалац је обраду података о личности физичких лица-корисника услуга коју у његово име врши обрађивач уредио уговором, у смислу члана 45. ЗЗПЛ; Руковалац физичким лицима – корисницима услуга пружа информације прописане чланом 23. ЗЗПЛ путем обавештења које се налази на интернет страници Руковаоца.

Имајући у виду да у поступку инспекцијског надзора нису утврђене повреде одредби ЗЗПЛ од стране Руковаоца, у овом предмету Повереник није изрекао корективну меру Руковаоцу.

Број предмета: 072-04-1450/2022-07

1.3. Обрада биометријских података запослених уређајем за препознавање лица, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених

Из диспозитива:

Дому здравља (Руковалац) забрањено је да врши обраду слика лица запослених у циљу јединствене идентификације тих лица путем уређаја за препознавање лица, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених, јер је обраду биометријских података запослених вршио супротно одредбама члана 17. ЗЗПЛ и без правног основа из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, поступао супротно начелу минимизације података прописаном чланом 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ, те предметну обраду вршио без претходно извршене процене утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту податка о личности и прибављеног мишљења Повереника, супротно одредбама чл. 54. и 55. ЗЗПЛ. Руковаоцу је наложено да комисијски обрише све податке о личности запослених, који су прикупљени ради даље обраде путем уређаја за препознавање лица, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених, и да у истом року обавести све запослене од којих су предметни подаци прикупљени о брисању тих података.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац је уређај за препознавање лица инсталирао у холу управног објекта, у сврху контроле, односно евиденције и обрачуна радног времена запослених. Руковалац се изјаснио да предметну обраду врши на основу Закона о раду⁵. Произвођач и испоручилац уређаја за препознавање лица је предузеће У доо (Обрађивач). Руковалац је са Обрађивачем закључио Уговор о коришћењу пакета услуга „Z“ (пакет услуга који се односи на евиденцију радног времена запослених, а на основу података о присутности на раду генерисаних путем софтвера за препознавање лица), при чему са истим није уредио однос у складу са одредбама члана 45. ЗЗПЛ. Руковалац запосленим лицима чији се подаци обрађују није пружио информације у складу са обавезама прописаним одредбама члана 23. ЗЗПЛ. Руковалац није извршио процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности пре започињања радње обраде података о личности, сагласно одредбама Одлуке о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника⁶, нити је у складу са

5 „Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење

6 „Службени гласник РС“ број 45/2019

чланом 55. ЗЗПЛ пре започињања радњи обраде затражио мишљење Повереника. Током поступка надзора Руковалац се изјаснио да врши само „пробну обраду“, а до момента вршења инспекцијског надзора Руковалац је фотографисао 240, од укупно 280 запослених. Пробна обрада података се, према изјави Обрађивача, до тренутка надзора вршила на следећи начин: 240 запослених је фотографисано помоћу уређаја за препознавање лица; фотографије запослених су похрањене у самом уређају, повезане са именом и презименом запосленог лица и његовом организационом јединицом; приликом уласка у зграду, односно изласка из ње, запослени је био у обавези да стане испред уређаја који врши скенирање и аутоматско препознавање на основу похрањених дигиталних фотографија; овако прикупљени подаци, односно име и презиме и организациона јединица запосленог, са временом уласка и изласка са посла, шаљу се на сервер Обрађивача који ове податке даље обрађује и који тако обрађене податке о евиденцији радног времена за сваког запосленог шаље Руковаоцу.

Руковалац је поступио у складу са налогом и о извршењу решења благовремено обавестио Повереника.

Број предмета: 072-21-1091/2022-07

1.4. Задржавање личних карата корисницима услуге изнајмљивања опреме за рекреацију и спорт - бицикла

Из диспозитива:

Привредном друштву „Х“, као руковаоцу подацима о личности, трајно је забрањено да приликом пружања услуге изнајмљивања опреме за рекреацију и спорт обрађује податке о личности физичких лица прикупљањем и задржавањем личних докумената од корисника ове услуге.

Део утврђеног чињеничног стања:

У поступку надзора утврђено је да Руковалац приликом пружања услуге изнајмљивања опреме за рекреацију и спорт од корисника захтева да му предају њихове личне карте, пасоше или возачке дозволе, и исте задржава за време изнајмљивања, до повратка опреме. Утврђено је да нерегистровани, односно једнократни корисници који желе да изнајме опрему, а не желе да имају ИД картицу, опрему задужују остављањем личног документа са сликом или остављањем депозита у износу од 18.000,00 (осамнаест хиљада) динара. У поступку надзора утврђено је да Руковалац као лични документ са сликом прихвата студентски индекс, Бус Плус картицу, возачку дозволу, лич-

ну карту као и било који други валидан лични документ. Утврђено је да се код ових корисника, приликом пружања услуге изнајмљивања опреме, у систем уноси њихово име и презиме, након чега се штампа нумерисани реверс у два примерка, од којих се један предаје кориснику а други остаје Руковаоцу, који га здружује са задржаним личним документом и одлаже у за то предвиђену кутију. Утврђено је да по раздуживању преузете опреме корисник Руковаоцу предаје свој примерак реверса, а овај њему задржани лични документ, те да корисник приликом издавања реверса потписује оба примерка, чиме потврђује да преузима опрему и да је сагласан са Општим условима коришћења услуга Руковаоца. У погледу правног основа за закониту обраду из члана 12. ЗЗПЛ и сврхе прикупљања и задржавања личних докумената корисника Руковалац се изјаснио да је основ пристанак лица, што корисник услуге потврђује потписом на реверсу, док је сврха гаранција повратка преузете опреме. Руковалац се изјаснио да се задржани лични документ, уколико се корисник услуге не појави до краја радног времена, односно наредних 10 дана, предаје овлашћеном лицу у централи Руковаоца, ради даљег поступања и подношења кривичне пријаве. Изјашњавајући се на околности случаја Руковалац је подвукао да је, како не би трпео материјалну штету услед несавесног поступања корисника услуге, био принуђен да, као гаранцију да ће корисник вратити опрему и платити накнаду за најам, остави кориснику избор да приликом изнајмљивања опреме положи депозит у прописаном новчаном износу или преда идентификациони документ са фотографијом.

У складу са чланом 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ подаци о личности морају се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе. Законита је она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

Чланом 21. Закона о личној карти⁷ прописано је да је лице које је по одредбама овог закона дужно да има личну карту дужно да је носи и да је покаже на захтев службеног лица овлашћеног за легитимисање. Стога задржавање личне карте представља поступање супротно одредби члана 21. став. 1. Закона о личној карти, а на тај начин одреди члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ.

Сходно члану 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ подаци о личности морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде (минимизација обраде), без обзира да ли се ради о обради података на основу пристанка лица на које се подаци односе. У том смислу, обрада података о личности није дозвољена уколико је

7 „Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 36/2011 и 53/2021

податак који се обрађује непотребан или неподесан за остваривање сврхе обраде, као и уколико су број и врста података који се обрађују несразмерни сврси обраде, што даље значи да је дозвољено обрађивати само оне податке који су очигледно потребни и примерени за постизање сврхе обраде. Такође, обим података који се обрађују не сме бити прекомеран, те се могу прикупљати само они подаци који су потребни за доношење неке одлуке, извршење одређеног посла, уговора и сл. У вези са тим, Руковаоцу се указује да се радњом задржавања личних докумената врши обрада посебних врста података о личности и то, задржавањем личне карте биометријских података фотографије, отиска прста и потписа, задржавањем пасоша, возачке дозволе и студентског индекса биометријских података фотографије и потписа, те задржавањем персонализоване бесконтактне смарт картице („БусПлус“ картица) биометријског податка фотографије.

Имајући претходно наведено у виду, утврђено је да Руковалац поступа супротно начелу „законитост, поштење и транспарентност“ из члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ, као и начелу „минимизација података“ из члана 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ, те му се указује да, у циљу закључења уговора, односно издавања реверса нерегистрованим - једнократним корисницима који желе да изнајме бицикл, а не желе да имају ИД картицу, може вршити идентификацију ових лица путем увида у лични документ и преписати податке лица (име и презиме, број личног документа, адресу пребивалишта или боравишта) али не и задржати исти, јер задржавање личног документа представља поступање супротно одредби члана 5. ЗЗПЛ.

Руковалац је поступио у складу са Решењем Повереника којим се Руковаоцу трајно забрањује да приликом пружања услуге изнајмљивања опреме за рекреацију и спорт обрађује податке о личности физичких лица прикупљањем и задржавањем личних докумената од корисника ове услуге, и благовремено обавестио Повереника. Накнадним теренским инспекцијским надзором извршена је провера поступања по Решењу.

Број предмета: 072-04-2333/2021-07

1.5. Поступања Руковаоца поводом хакерског напада

Поводом сазнања из медија да се догодио хакерски напад на информациони систем одређеног државног органа (Руковаоца) Повереник је отворио поступак ванредног инспекцијског надзора ради контроле спровођења мера заштите података о личности, утврђивања насталих последица и поступања Руковаоца поводом наведеног случаја

Део утврђеног чињеничног стања:

Информациони систем Руковаоца се састоји из два сегмента, односно апликативних сервера који служе за покретање апликација система и информационог система који чува базе података; хакерски напад догодио се у ноћи између 13.6. и 14.6.2022. године; хакерски напад је био екстерне природе и није се могло регистровати одакле долази; у питању је 5 IP адреса од којих је једна регистрована у посебним базама познатих нападача док се 4 IP адресе нису показале у посебним базама као познате; IP адресе нападача су са територија Бугарске, Холандије, Литваније и Сејшела; приликом хакерског напада су коришћени креденцијали налога запослене која је привремено спречена за рад (боловање), а чији налог није коришћен од стране запослене дужи временски период; инцидент је пријављен ЦЕРТ-у; дана 14.6.2022. године је донета одлука да се приступ информационом систему у целости онемогући како запосленима тако и спољним корисницима као мера превенције док се не утврди који је тип вируса/напада у питању и шта је све предмет напада на систем Руковаоца; као мера превенције обустављен је саобраћај са државним дата центром; на основу резултата форензике инцидента закључено је да се ради о „ransomware“ нападу који је за последицу имао закључавање 25 „hostova“ у периоду од 02:49 часа до 08:51 часова, дана 14.6.2022. године; форензика овог инцидента на информационом систему Руковаоца је урађена од стране овлашћеног привредног друштва; на основу налаза форензике инцидента сервери су пуштани постепено у рад; предмет напада у највећем делу били су системски фајлови који су потребни за рад оперативног система самих сервера и радних станица док се мањи део односио на помоћне податке дигиталног катастарског плана у форми база података чији подаци су јавно доступни, као и подаци дигиталног архива где се налазе скениране слике скенираних аналогних планова катастарских општина и старијих орто-фото снимака што све спада у јавно доступне податке и за које је Руковалац имао резервне копије; сервери на којима се налазе базе података о личности и непокретностима нису били предмет напада и Е-катастар није био предмет напада; укупан број сервера Руковаоца је 460 од чега је било компромитованих 20 сервера који су апликативни; укупан број радних станица Руковаоца је 3135 од којих је шест било компромитовано; дана 20.6.2022. године активирано је 28 екстерних сервиса за спољне кориснике који су били приоритет, како би између осталог могло неометано да функционише тржиште непокретности; искоришћен је период провере рада система да се унапреди техничка опрема Руковаоца; на дан вршења ванредног инспекцијског надзора од 164 службе за катастар непокретности 108 служби је радило у информационом систему Руковаоца; покренута је истрага по службеној

дужности поводом напада на информациони систем Руковаоца пред Тужилашством за високо технолошки криминал.

Имајући у виду чињенично стање утврђено у ванредном теренском инспекцијском надзору као и документацију у коју су овлашћена лица Повереника и државни службеник по овлашћењу имали увид у седишту Руковаоца, односно да базе података о личности, базе података о непокретностима и Е-катастар нису били предмет хакерског напада на информациони систем, те да није дошло да повреди података о личности у смислу члана 52. ЗЗПЛ, утврђено је да нема неправилности у поступању Руковаоца у конкретном случају.

Број предмета: 072-21-1336/2022-07

1.6. Достављање или стављање на увид података из досијеа, односно службене евиденције за потребе припреме монографије

Подносилац представке се обратио Поверенику са молбом за мишљење у вези са чињеницом да је одбијен захтев Организационог одбора, за достављање или стављање на увид података из досијеа, односно службене евиденције потребних за припрему монографије.

Из мишљења Повереника:

Сходно члану 5. став 1. ЗЗПЛ подаци о личности морају: 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе ("законитост, поштење и транспарентност"). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама ("ограничење у односу на сврху обраде"); 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде ("минимизација података"); 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе ("тачност"); 5) се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде ("ограничење чувања"); 6) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера ("интегритет и

поверљивост”). Сагласно ставу 2. тог члана Руковалац је одговоран за примену одредаба из става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Сходно члану 6. став 1. ЗЗПЛ изузетно од члана 5. став 1. тачка 2) тог закона, овог закона ако се даља обрада врши у сврхе архивирања у јавном интересу, у сврхе научног или историјског истраживања, као и у статистичке сврхе, у складу са овим законом, сматра се да се подаци о личности не обрађују на начин који није у складу са првобитном сврхом. Према одредбама става 2. наведеног члана ако обрада у сврху која је различита од сврхе за коју су подаци прикупљени није заснована на закону који прописује неопходне и сразмерне мере у демократском друштву ради заштите циљева из члана 40. став 1. овог закона, или на пристанку лица на које се подаци односе, руковалац је дужан да оцени да ли је та друга сврха обраде у складу са сврхом обраде за коју су подаци прикупљени, посебно узимајући у обзир: 1) да ли постоји веза између сврхе за коју су подаци прикупљени и друге сврхе намераване обраде; 2) околности у којима су подаци прикупљени, укључујући и однос између руковаоца и лица на које се подаци односе; 3) природу података, а посебно да ли се обрађују посебне врсте података о личности из члана 17. овог закона, односно подаци о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. овог закона; 4) могуће последице даље обраде за лице на које се подаци односе; 5) примену одговарајућих мера заштите, као што су криптозаштита и псеудонимизација.

Обрада података о личности се уређује не само ЗЗПЛ, већ и другим, тзв. посебним законима, те је наведено потребно имати у виду приликом одлучивања о поступању по захтеву који је поднет одређеном Министарству.

У складу са чланом 91. ЗЗПЛ на обраду података у области рада и запошљавања примењују се одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона. Ако закон који уређује рад и запошљавање или колективни уговор садрже одредбе о заштити података о личности, морају се прописати и посебне мере заштите достојанства личности, легитимних интереса и основних права лица на које се подаци односе, посебно у односу на транспарентност обраде, размену података о личности унутар мултинационалне компаније, односно групе привредних субјеката, као и систем надзора у радној средини.

Сходно члану 89. ЗЗПЛ информације од јавног значаја које садрже податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу информације од стране органа власти на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и тим законом.

У складу са одредбама члана 92. става 1. ЗЗПЛ на обраду у сврхе архивирања у јавном интересу, у сврхе научног или историјског истраживања или у статистичке сврхе примењују одговарајуће мере заштите права и слобода лица на које се подаци односе прописане тим законом. Те мере обезбеђују примену техничких, организационих и кадровских мера, а посебно како би се обезбедило поштовање начела минимизације података. Те мере могу обухватити псеудонимизацију, ако се сврха обраде може остварити употребом те мере. Сходно ставу 2. члана 92. ЗЗПЛ ако се сврхе из става 1. овог члана могу остварити без идентификације или без даље идентификације лица на које се подаци односе, те сврхе се морају остварити на начин који онемогућава даљу идентификацију тог лица.

Дакле, подаци о личности у конкретном случају могли би се обрађивати само под условима и на начин прописан одредбама ЗЗПЛ, односно другог закона којим се уређује обрада, с тим што је Руковалац тај који треба да, у складу са свим околностима у конкретном случају, утврди да ли за предметну обраду података о личности постоји одговарајући правни основ. При обради података о личности мора бити примењено начело минимизације података, које прописује да подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, као и да је Руковалац у обавези да пружи релевантне информације лицима чије податке обрађује, у складу са чланом 24. став, у року који је прописан ставом 3. овог члана.

Предмет број: 072-21-1504/2022-07

1.7. Достављање службене белешке о учињеном саобраћајном прекршају непосредном руководиоцу у Министарству унутрашњих послова

Подносилац представке се обратио Поверенику као пуномоћник полицијског службеника, који је управљајући цивилним возилом начинио саобраћајни прекршај који су документовали припадници саобраћајне полиције. У представи се наводи да је против полицијског службеника покренут прекршајни поступак, као и да је исти правоснажно осуђен од стране прекршајног суда. Подносилац представке сматра да полицијски службеници који су сачинили службену белешку о учињеном саобраћајном прекршају нису имали правни основ да службену белешку која садржи податке о личности доставе непосредно надређеном старешини полицијског службеника који је начинио саобраћајни прекршај, што је, према наводима из представке, за

последицу имало дисциплинско кажњавање полицијског службеника и распоређивање на ниже и мање плаћено радно место.

Из мишљења Повереника:

Законита је она обрада података која се врши у складу са ЗЗПЛ или неким другим законом који уређује конкретну обраду података. Такође, да би обрада података била законита, поред правног основа, потребно је да постоји одређена, оправдана и законита сврха, да се могу обрађивати само подаци који су примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно за постизање сврхе обраде, да се подаци могу чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде, да се морају предузимати адекватне мере заштите од неовлашћене и незаконите обраде и примењивати друга начела обраде утврђена чланом 5. став 1. ЗЗПЛ.

Чланом 64. Закона о полицији⁸ прописана су полицијска овлашћења, док је чланом 41. истог закона прописано да је полицијски службеник дужан да непосредном руководиоцу, у писаном облику доставља сазнања до којих је дошао обављањем полицијских послова, применом полицијских мера и радњи, полицијских овлашћења или на други начин.

Даље, истим законом прописана је дисциплинска одговорност полицијских службеника, па је тако чланом 207. став 1. тачка 7) прописано да је тешка повреда службене дужности понашање које штети угледу Министарства.

Уредбом о начину спровођења дисциплинског поступка у Министарству унутрашњих послова⁹ чланом 2. прописано је да је непосредни руководиоца дужан да, у најкраћем року од дана сазнања за повреду службене дужности, против запосленог поднесе иницијативу за покретање дисциплинског поступка, руководиоцу организационе јединице или лицу које он овласти. Пре подношења иницијативе за покретање дисциплинског поступка, непосредни руководиоца је дужан да испита све околности од значаја за покретање дисциплинског поступка.

Поводом дела представке који се односи на распоређивање полицијског службеника на друго радно место, ради се о питањима из области рада и запошљавања, која област спада у посебне случајеве обраде и прописана је чланом 91. ЗЗПЛ, у складу са којим чланом се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона; ако закон који уређује рад и запошљавање или колективни уговор садрже одредбе о заштити података о личности, морају се прописати и посебне мере заштите достојанства лич-

8 „Службени гласник РС“, бр. 61/2016, 24/2018 и 87/2018

9 „Службени гласник РС“, број 26/17

ности, легитимних интереса и основних права лица на које се подаци односе, посебно у односу на транспарентност обраде, размену података о личности унутар мултинационалне компаније, односно групе привредних субјеката, као и систем надзора у радној средини.

Из Предлога за распоређивање радника који је достављен у прилогу представке, може се закључити да је Руковалац у конкретном случају у својству послодавца вршио обраду података о личности полицијског службеника поступајући у складу са Законом о полицији, тако што је предлог за распоређивање полицијског службеника донео након доношења правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места (Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова, Инт. 01 број XXXX од X.X.20X. године).

Одредбама члана 224. став 1. Закона о полицији, прописано је да унутрашњу контролу рада Полиције и других запослених у Министарству унутрашњих послова врши Сектор унутрашње контроле, а одредбама члана 225. став 1. истог закона да Сектор унутрашње контроле врши контролу законитости рада полицијских службеника, као и других запослених у Министарству, а нарочито у погледу поштовања и заштите људских и мањинских права и слобода при извршавању службених задатака и примени полицијских овлашћења, односно при вршењу послова из свог делокруга. Одредбом члана 227. став 1. тог закона предвиђено је да Сектор унутрашње контроле поступа по сопственој иницијативи, на захтев надлежног јавног тужиоца, на основу прикупљених обавештења и других сазнања, писаних обраћања полицијских службеника и других запослених у Министарству, као и притужби физичких и правних лица.

Стога, уколико лице сматра да је при поступању полицијских службеника у конкретном случају било неправилности, може се притужбом обратити Сектору унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова, који је надлежан за контролу законитости рада полицијских службеника и других запослених у том министарству.

Предмет број: 072-04-1457/2022-07

1.8. Прикупљање података о личности лица затеченог у риболовној води или непосредној близини и вршење видео надзора акционим камерама

Подносилац представке је, између осталог, навео да рибочувар прати, прикупља информације о њему и врши видео надзор такозваним акционим камерама.

Из мишљења Повереника:

Сагласно члану 12. став 1. ЗЗПЛ обрада података о личности је законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Сходно ставу 2. наведеног члана став 1. тачка 6) овог члана не примењује се на обраду коју врши орган власти у оквиру своје надлежности.

У складу са чланом 14. ЗЗПЛ основ за обраду из члана 12. став 1. тач. 3) и 5) овог закона одређује се законом. Ако се ради о обради из члана 12. став 1. тачка 3) овог закона, законом се одређује и сврха обраде, а ако се ради о обради из члана 12. став 1. тачка 5) овог закона, законом се прописује да је обрада неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца. Законом из става 1. овог члана прописује се јавни интерес који се намерава остварити, као и обавеза поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљ који се намерава остварити, а могу се прописати и услови за дозвољеност обраде од стране руковаоца, врста података који су предмет обраде, лица на које се подаци о личности односе, лица којима се подаци могу открити и сврха њиховог откривања, ограничења која се односе на сврху обраде, рок похрањивања и чувања података, као и друге посебне радње и поступак обраде, укључујући и мере за обезбеђивање законите и поштене обраде.

Чланом 11. став 2. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда¹⁰ прописано је да чување рибарског подручја врши лице које је запослено на неодређено време код корисника, које има стечено образовање четвртог степена, положен стручни испит и лиценцу за рибочувара и које није осуђивано за неко од кривичних дела као члан организоване криминалне групе, кривична дела против имови-

10 „Службени гласник РС“, бр. 128/2014 и 95/2018 – др. закон

не, кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита и кривично дело преваре.

Ставом 2. наведеног члана прописано је да рибочувар има својство службеног лица.

У члану 14. став 1. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда прописано је да је у вршењу својих послова рибочувар, као службено лице, овлашћен да: затражи од лица затеченог на риболовној води или у њеној непосредној близини или у риболову, да покаже исправе којима се утврђује његов идентитет и дозволу за привредни риболов, односно дозволу за рекреативни риболов; изврши преглед објеката, пловних објеката, возила, риболовног алата, опреме и улова и да утврди да ли се риболов обавља у складу са овим законом; приступи свакој риболовној води на рибарском подручју у циљу контроле; фотографише и снима недозвољене радње и лица која учествују у њима затечена на риболовној води или у њеној непосредној близини; привремено одузме дозволу за привредни или рекреативни риболов, средства, алат и опрему, као и друге предмете пронађене на риболовној води или у њеној непосредној близини, ако постоји основана сумња да су употребљени или намењени за извршавање радњи које су забрањене овим законом; одузме улов уколико постоји основана сумња да је риба уловљена у супротности са одредбама овог закона; затражи помоћ надлежног органа унутрашњих послова и инспектора надлежног за послове заштите и одрживог коришћења рибљег фонда (у даљем тексту: инспектор) ако је онемогућен у вршењу послова рибочуварске службе; обавља и друге послове у складу са програмом управљања рибарским подручјем.

У ставу 3. наведеног члана прописано је да је лице затечено на риболовној води или у њеној непосредној близини дужно да на захтев рибочувара покаже исправе којима се утврђује његов идентитет и дозволу за привредни риболов, односно дозволу за рекреативни риболов и омогући преглед објеката, пловних објеката, возила, риболовног алата, опреме, средстава и улова.

Сходно наведеним прописима, имајући у виду садржину представке, нема индиција да је рибочувар као службено лице, неовлашћено обрађивао податке о подносиоцу представке већ је вршећи своје послове (прикупља податке о наведеном лицу у сврху израде записника, као и да користи акционе камере којим се бележе све спорне ситуације због доказивања тврдњи из записника), поступао у складу са одредбама члана 14. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, те да нису утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ у предметном случају.

1.9. Обрада података о личности приликом онлајн куповине робе

Из диспозитива:

Привредном друштву Х (Руковалац) трајно је забрањено да обрађује податке о личности и то податке о броју исправе (личне карте/пасоша) који се прикупљају од физичких лица приликом онлајн куповине робе путем одређених интернет страница, због тога што у време прикупљања спорних података нису испуњени услови из члана 12. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ, јер правна обавеза Руковаоца настаје у моменту повраћаја новца купцу, чиме поступа и супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ. Поред овога, сходно члану 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ подаци који се прикупљају морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно на сврху обраде („минимизација података“). У конкретном случају сврха обраде је повраћај новца купцу за већ купљену робу или услугу или одустајање од куповине у случају претходно плаћеног аванса.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац прикупља податке о броју исправе (личне карте/пасоша) од физичких лица приликом онлајн куповине робе путем одређених интернет страница, те наводи да су предметни подаци обавезни; да је правни основ за предметну обраду података о личности члан 12. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ, правна обавеза Руковаоца према Техничком упутству за административни и технички преглед функционалности ESIR-а и L-PFR- а које је издала Пореска управа; да се предметни подаци обрађују како би Руковалац могао да изврши повраћај новца купцима у складу са одредбама Техничког упутства за административни и технички преглед функционалности ESIR-а и L-PFR- а, које је издала Пореска управа у складу са Законом о фискализацији¹¹ и пратећим подзаконским актима, а што стога представља правну обавезу Руковаоца; да се предметни подаци чувају минимум 30 дана од дана испоруке; да је у току рад на техничком развоју који ће укључивати да се захтев за подацима о личној карти доставља приликом слања обрасца за поврат робе/одустанак од уговора, а не у оквиру обрасца за куповину.

Поводом Решења, којим је Руковаоцу трајно забрањено да обрађује наведене податке о личности, Руковалац је обавестио Повереника да је у потпуности поступио по истом, те је навео да је престао са даљим прикупљањем бројева идентификационих докумената физичких лица, као и да је обрисао све до сада прикупљене податке.

Број предмета: 072-21-1134/2022-07

11 „Службени гласник РС“, бр. 153/2020, 96/2021 и 138/2022

1.10. Обрада гласа физичких лица у циљу аудио снимања „пренкова“

Руководалац није испунио ниједан од услова законите обраде података о личности приликом обраде гласа физичких лица која примају позиве преко говорног аутомата у циљу аудио снимања „пренкова“ (шала које се врше ка одређеним физичким лицима) и објављивањем истих на својој интернет страници.

Из диспозитива:

Повереник је одређеном привредном друштву (Руководалац) изрекао опомену јер за обраду података о личности - аудио фајлова који садрже глас физичких лица која примају позив преко говорног аутомата, а коју Руководалац врши аудио снимањем „пренкова“ (шала које се врше ка одређеним физичким лицима) и објављивањем истих на својој интернет страници, није испуњен ниједан од услова за законитост обраде ЗЗПЛ, чиме је поступио супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ.

Из образложења:

Сходно одредбама члана 4. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ податак о личности је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

У складу са чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ подаци о личности морају се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“).

Према члану 12. став 1. ЗЗПЛ обрада је законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обра-

да је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Дакле, сагласно члану 4. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ глас, као обележје физиолошког/физичког идентитета физичког лица представља податак о личности, а како је у поступку надзора утврђено да за обраду података о личности - аудио фајлова, који садрже глас физичких лица која примају позив преко говорног аутомата, коју Руковалац врши аудио снимањем „пренкова“ и објављивањем истих на својој интернет страници није испуњен ниједан од услова за закониту обраду из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, то наведеном обрадом података о личности Руковалац повређује ту одредбу ЗЗПЛ, чиме поступа и супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ.

Утврђено чињенично стање:

Увидом на интернет страници Руковаоца утврђено да је могуће послушати „пренк“, видети време када је исти поручен и чути реакцију оног коме је био упућен, као и да односни аудио фајл не садржи број телефона особа које наручују, нити број телефона особа које примају позив преко говорног аутомата; као и да Руковалац у оквиру извођења „пренкова“ сачињава и објављује на својој интернет страници аудио фајл који садржи глас особа које примају позив преко говорног аутомата.

Руковалац је обавестио Повереника да је угасио предметни сервис на неодређено време на територији Републике Србије, јер нема техничких могућности да врши модулацију гласа.

Предмет број: 072-21-457/2022-07

1.11. Прослеђивање података о личности запослених пословној банци без њиховог пристанка

Привредно друштво (Руковалац), прослеђивањем података о личности запослених пословној банци (Банка) без пристанка запослених открио је податке о личности запослених у сврху закључивања уговора о текућем рачуну (ЈМБГ и број личне карте), на основу којих су сачињени уговори и израђене платне картице за запослене. Када су појединци (након истицања обавештења на огласној табли послодавца да ће исплата личних доходака запослених ићи преко ове Банке)

у контакту са Банком сазнали да су већ отворени рачуни на њихово име, након тога су се појавиле службенице Банке са пакетима уговора, готовим платним картицама и приступницама, са позивом запосленима да исте и потпишу, што је већина и учинила. Поједини запослени који нису потписали уговор почели су да добијају на кућну адресу обавештења у вези са отвореним рачунима.

Из диспозитива:

Повереник је привредном друштву (Руковаоцу) изрекао опомену јер је достављањем података о личности својих запослених одређеној банци у сврху отварања рачуна у тој банци, повредио члан 12. став 1. ЗЗПЛ, чиме је поступио и супротно начелу „законитост, поштење и транспарентност” из члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ.

Утврђено чињенично стање:

У поступку ванредног инспекцијског надзора представник Руковаоца се, између осталог, изјаснио да поступајући по предлогу банке да запослени примају зараду убудуће преко те банке, која је била давалац кредита за куповину пословног простора и банкарских гаранција за реализацију послова, Руковалац обавести све запослене у писаној форми да ће исплата личних доходака - зарада убудуће бити вршена преко те банке; да су у вези са наведеним сви запослени имали могућност да разговарају са директором у тачно одређено време за случај да су то желели да учине; да је најцелисходније да банка дође код Руковаоца и да свим радницима који то буду хтели, директно у просторијама Руковаоца отвори текући рачун; да је за наведено било потребно да претходно припреме све податке и да код Руковаоца буде потписивање и давање сагласности за отварање рачуна; да је банка тражила да Руковалац достави податке о радницима, како би се припремило све за потписивање када службеници из банке буду дошли код Руковаоца.

Из образложења:

Сходно одредбама члана 4. ЗЗПЛ „податак о личности” је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета; „лице на које се подаци односе” је физичко лице чији се подаци о личности обрађују; „обрада података о личности” је свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано

са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

У складу са одредбама члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ подаци о личности морају се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада. Сходно ставу 2. истог члана Руковалац је одговоран за примену одредаба става 1. тог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Према члану 12. став 1. ЗЗПЛ обрада је законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

У складу са чланом 15. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ ако се обрада заснива на пристанку, руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности. Ако се пристанак лица на које се подаци односе даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи. Део писмене изјаве који је у супротности са овим законом не производи правно дејство.

Како је у поступку надзора утврђено да Руковалац није предочио да су његови запослени пристали на предметну обраду њихових података о личности (дато Обавештење запосленима се не може сматрати пристанком на обраду података о личности у смислу члана 15. ЗЗПЛ),

те како за предметну обраду података о личности није испуњен ни један други услов законите обраде из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, то је Руковалац достављањем података о личности својих запослених банци у сврху отварања рачуна у тој банци повредио ту одредбу ЗЗПЛ, чиме је поступио и супротно начелу „законитост, поштење и транспарентност” из члана 5. ст. 1. тачка 1. ЗЗПЛ

Руковалац је поступио по опомени и у целости обрисао све податке о личности који се односе на запослене који нису са Руковаоцем закључили уговоре о отварању и вођењу рачуна у било којој форми, електронској или папирној, чиме је ускладио своје поступање са ЗЗПЛ.

Предмет број: 072-04-832/2022-07

1.12. Обрада података о личности у сврху директног маркетинга

Приликом прикупљања и измене податка о имејл адреси клијената у сврху реализације права и обавеза које проистичу из уговора са клијентима – достављање обавештења у вези са услугом, укључујући и извод по текућем рачуну Банка не врши експлицитну верификацију истих (слањем верификационог мејла).

Део утврђеног чињеничног стања (изјашњење Банке):

Банка прикупља податак о имејл адреси на основу члана 12. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, а у сврху реализације права и обавеза које проистичу из уговора с лицем на које се подаци односе – достављања обавештења у вези са услугом, укључујући и извод по текућем рачуну; клијент је у поступку отварања рачуна поднео Захтев за отварање рачуна, где је дао сагласност Банци да се комуникација са њим врши електронски, путем мејл адресе на коју му је и послат Извод; Банка прикупља податке о мејл адреси од самог клијента, у његовом присуству, који пре потписивања проверава унете податке и након тога потписује захтев, чиме потврђује тачност унетих личних и контакт података; накнадно обавештење о промени мејл адресе клијент може упутити Банци усмено преко Контакт центра Банке, мејлом на адресу Банке поштом или непосредно у експозитури Банке.

Корективна мера:

Повереник је изрекао Опомену Банци, јер приликом прикупљања и измене податка о имејл адреси својих клијената у сврху реализације права и обавеза које проистичу из уговора са клијентима – достављање обавештења у вези са услугом, укључујући и извод по текућем рачуну повређује члан 50. ЗЗПЛ, Банка не спроводи одговарајуће

техничке, организационе и кадровске мере како би се достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, а посебно ризик од неовлашћеног откривања и приступа подацима о личности својих клијената.

Банка је поступила по Опомени Повереника на тај начин што је извршила анализу свих релевантних процеса и контактиран је пружалац услуга са захтевом за имплементацију система верификације (аутоматизоване верификације); омогућено је да клијент увек може самостално да ажурира имејл адресу уз верификацију једнократном лозинком путем мобилне апликације; уведено је привремено решење до имплементације аутоматизоване верификације, тако да запослени у пословницама као додатну проверу правилно унете мејл адресе проверавају са клијентом да ли је добио мејл са нпр. општим условима или другом документацијом приликом процеса уговарања.

Број предмета: 072-21-990/2022-07

1.13. Уписивање неоснованих дијагноза у здравствене картоне пацијената

Повереник је по службеној дужности покренуо поступак ванредног инспекцијског надзора над Домом здравља „П“ (даље у тексту: ДЗ), на основу сазнања из средстава јавног информисања која се односе на обраду података о личности пацијената Службе заштите менталног здравља ДЗ и то података о здрављу, коју ДЗ врши уписивањем неоснованих дијагноза у њихов здравствени картон. Ради се о новинарском тексту у којем се, између осталог наводи случај извесног лица које је одбијено за посао услед, у његов здравствени картон, неосновано уписаних тешких психичких обољења. Утврђено је да цео случај стоји у уској вези са клиничким испитивањем лека, ради чега би се пацијентима уписивале дијагнозе у њихову медицинску документацију. У наведеном новинарском тексту такође се наводи да су неименовани послодавци примили уверења о здравственој способности својих запослених, односно кандидата за посао, а која садрже нетачне податке о здрављу, односно неосновано уписане шифре болести.

Део утврђеног чињеничног стања:

Током поступка надзора утврђено је да је одређен број лица ДЗ поднео пријаву против А.М., доктора специјалисте психијатрије, запосленог у ДЗ, због неосновано уписаних „Ф“ дијагноза у њихов здравствени картон, уз захтев за брисање истих, те да је у вези са тим ДЗ формирао комисију за проверу квалитета стручног рада др А.М. Надаље

је утврђено да је др А.М. удаљен са посла због покретања и вођења дисциплинског поступка против њега услед утврђених неправилности у његовом раду, поводом дописивања дијагноза, након чега му је престао радни однос. Поступајући по пријавама пацијената, ДЗ је привредном друштву „Х“, које је као обрађивача ангажовао за одржавање медицинског информационог система, упућивао захтеве за брисање неосновано уписаних дијагноза, након чега би обавестио лице које је поднело пријаву. У поступку надзора је утврђено да је надлежно министарство и инспекција у оквиру тог министарства од почетка упознато са спорним догађајем; да је здравствена инспекција по пријави др М.М., запосленог у ДЗ, извршила инспекцијски надзор; да је ДЗ упутио молбу Републичкој стручној комисији Министарства здравља Област неуропсихијатрије, тражећи инструкције за поступање поводом учесталих захтева пацијената за брисање спорних дијагноза; да је ДЗ обавестио Министарство здравља, Сектор за инспекцијске послове, Одељење за здравствену инспекцију да је формирао тзв. „сталну“ трочлану комисију (два члана специјалисти психијатрије и један члан специјалиста опште медицине) који ће убудуће поступати по притужбама пацијената на рад др А.М. у вези са неосновано дописаним хроничним дијагнозама.

Током поступка надзора методом случајног избора извршен је увид у једно лекарско уверење о здравственој способности за радно место за које дотични кандидат конкурише. Утврђено је да се лекарско уверење издаје на захтев пацијента или пак послодавца код кога дотични конкурише за посао. Увидом у презентовано уверење о здравственој способности за управљање моторним возилом, утврђено је да то уверење не садржи дијагнозу нити шифру дијагнозе већ садржи: име и презиме пацијента, адресу пребивалишта, број личне карте, годину рођења као и констатацију четворочлане лекарске комисије (спец. офталмолог, спец. психијатар, психолог и спец. медицине рада) да је пацијент способан (уз ношење контактних сочива) за рад са препоруком контроле за 5 година. Овлашћена лица Повереника извршили су увид и у здравствени картон дотичног лица (у папирном облику) из кога је утврђено да исти садржи утврђене дијагнозе (што одговара прописима који одређују садржину здравственог картона), и поседује простор (рубрику) у коју се уписује да је способан или није способан за рад. Након овога извршен је увид у здравствени картон лица које је дошло ради утврђивања здравствене способности за држање и ношење оружја – приликом чега је утврђено да исти садржи податак о способности / неспособности без уписивања дијагнозе. У прилог записнику је предат бланко образац уверења из кога је видљиво да нема места предвиђеног за упис дијагнозе. Након претходног, предат је у прилог записнику бланко образац уверења о здравственом

стању (зелене боје) који се даје на руке пацијенту (када је у питању давање налаза по личном захтеву) и који се, као такав, предаје послодавцу од стране пацијента/кандидата, који такође не садржи дијагнозу нити шифру дијагнозе. Методом случајног одабира, извршен је увид у један примерак упута за периодични лекарски преглед, који је Медицини рада доставио послодавац ради контролног прегледа запосленог који обавља послове радног места „руковалац механизације на сточној фарми“. У предметном упуту послодавац је унео факторе ризика по здравље којима је изложен запослени на том радном месту. На основу Посебних услова тог радног места, које је послодавац утврдио Актом о процени ризика, а које запослени мора испуњавати (са ознакама 1.7; 1.8; 5.3; 5.4 које нису дијагнозе) у Медицини рада врше се потребни лекарски прегледи. На основу тог упута Медицина рада издаје извештај о извршеном периодичном лекарском прегледу запосленог са оценом здравствене способности за то радно место, који образац не садржи дијагнозу са шифром. То је Образац 4 који има 3 (три) примерка: један остаје код лекара у здравственом картону, друга 2 (два) се достављају послодавцу, од којих један задржава послодавац, а један се даје запосленом на руке. У вршењу инспекцијског надзора није утврђено да у надлежној Медицини рада ДЗ постоји уверење о здравственом стању које се издаје за потребе заснивања радног односа и слично, а које садржи дијагнозу болести или шифру дијагнозе.

У погледу навода из средстава јавног информисања који се односе на клиничко испитивање лека, те да ли је и коме, у оквиру предметног испитивања, ДЗ откривао, достављао или на какав други начин чинио доступним податке о личности својих пацијената, на основу изјава представника ДЗ и увидом у расположиву документацију утврђено је да клиничко испитивање лека у ДЗ није спроведено, јер није дошло до правне сарадње, односно закључења уговора, при чему се не може са сигурношћу утврдити да ли је др А.М., на своју руку, трећој страни откривао, достављао или на какав други начин чинио доступним податке о личности својих пацијената.

Број: 072-04-1648/2022-07

1.14. Прилог 1 – Образац Контролне листе

Повереник за информације од јавног значаја и заштити података о личности на основу чл. 77-79. ЗЗПЛ врши инспекцијски надзор над применом овог закона. У складу са чланом 14. Закона о инспекцијском надзору Повереник је сачинио контролну листу за Руководице.

Пракса коришћења контролних листа и њиховог коришћења од стране Руководилаца указала је на потребу модификовања postojećih образаца контролних листа, услед чега смо направили нови, јединствени, образац контролне листе који је објављен на интернет страници www.poverenik.rs у делу под називом „Заштити података“, као и у овој публикацији.

**Република Србија
ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ
ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ
Београд,
Булевар краља Александра 15**

**КОНТРОЛНА ЛИСТА
КЛ – 001 од 08.12.2022. године
Садржина инспекцијског надзора је примена:**

**Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“,
број 87/2018)**

Сектор за надзор над заштитом података о личности

Овлашћено лице Повереника _____

Број предмета _____

Датум _____

Надзирани субјекат _____

Опис инспекцијског надзора: Усклађеност са одредбама Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, број 87/2018) – даље: Закон.

На питање одговорити заокруживањем само једног од понуђених одговора, уз обавезу образлагања одговора код питања где је то тражено.

Усклађеност са Законом, изражена у бодовима:

1. Да ли је надзирани субјекат одредио лице за заштиту података о личности у складу са чланом 56. став 8. Закона?

а) – 10 бодова
(одредио је лице за заштиту података о личности)

б) – 0 бодова
(није одредио лице за заштиту података о личности)

(навесити стручне квалификације на основу којих је лице одређено)

2. Да ли је надзирани субјекат објавио контакт податке лица за заштиту података о личности у складу са чланом 56. став 10. Закона?

а) – 5 бодова
(објављени су контакт подаци лица за заштиту података о личности)

б) – 0 бодова
(нису објављени контакт подаци лица за заштиту података о личности)

(навесити где и када су контакти подаци објављени)

3. Да ли је надзирани субјекат доставио Поверенику контакт податке лица за заштиту података о личности у складу са чланом 56. став 10. Закона?

а) – 5 бодова
(доставио је контакт податке лица за заштиту података о личности)

б) – 0 бодова
(није доставио контакт податке лица за заштиту података о личности)

4. Да ли надзирани субјекат располаже интерним актима о заштити података о личности?

а) – 10 бодова
(располаже интерним актима)

б) – 0 бодова
(не располаже интерним актима)

(навесити који интерни акти су донети и када)

5. Да ли надзирани субјекат приликом обраде података о личности спроводи одговарајуће мере безбедности, у складу са чланом 50. Закона?

а) – 10 бодова
(примењује одговарајуће мере)

б) – 0 бодова
(не примењује одговарајуће мере)

(навесити које мере безбедности се користи)

6. Да ли су се код надзираног субјекта десиле повреде безбедности података о личности и да ли је, поводом тога, надзирани субјекат евидентирао сваку повреду података о личности, укључујући и чињенице о повреди, њеним последицама и предузетим мерама за њихово отклањање (члан 52. став 6. Закона)?

а) – 5 бодова
(било је повреда и евидентирани су)

в) – 5 бодова
(није било повреда)

б) – 0 бодова
(било је повреда и нису евидентирани)

7. Дали се код надзираног субјекта десила повреда података о личности која може да произведе ризик по права и слободе физичких лица и да ли је надзирани субјекат поводом тога обавестио Повереника у складу са чланом 52. Закона?

а) – 5 бодова
(било је повреда и обавестио је Повереника)

в) – 5 бодова
(није било повреда које могу да произведу ризик по права и слободе)

б) – 0 бодова
(било је повреда и није обавестио Повереника)

8. Да ли надзирани субјекат преноси податке о личности у другу државу или међународну организацију, у складу са Законом?

а) – 5 бодова

(преноси податке у складу са Законом)

(навесити које њодајке, где, коме и по ком њравном основу се врши њренос)

в) – 5 бодова

(не преноси податке)

б) – 0 бодова

(преноси податке, али пренос није у складу са Законом)

(навесити које њодајке, где и коме)

9. Да ли надзирани субјекат води евиденције радњи обраде у складу са чланом 47. Закона?

а) – 10 бодова

(води евиденције)

(навесити које евиденције)

б) – 0 бодова

(не води евиденције)

10. Да ли надзирани субјекат обрађује посебне врсте података о личности и да ли је та обрада у складу са чланом 17. Закона (подаци којима се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица)?

а) – 10 бодова

(обрађује посебне врсте података и обрада је у складу са чл. 17. Закона)

(навесити које њодајке, по ком њравном основу и у коју сврху)

в) – 10 бодова

(не обрађује посебне врсте података)

б) – 0 бодова

(обрађује посебне врсте података, али обрада није у складу са чланом 17. Закона)

(навесити које њодајке и у коју сврху)

11. Да ли надзирани субјекат обрађује податке о кривичним пресудама и кажњивим делима и да ли у погледу обраде тих података примењује посебне мере заштите права и слобода лица на која се подаци односе (члан 19. Закона)?

а) – 5 бодова
(обрађује и примењује мере)

(навесити у сасијаву које збирке података се ови подаци обрађују, по ком правном основу и у коју сврху)

в) – 5 бодова
(не обрађује податке о кривичним пресудама и кажњивим делима)

б) – 0 бодова
(обрађује, али не примењује мере)

(навесити у сасијаву које збирке података се ови подаци обрађују, по ком правном основу и у коју сврху)

12. Да ли је надзирани субјекат одредио обрађивача да у његово име врши обраду података о личности и с тим у вези уредио однос уговором или другим правно обавезујућим актом (члан 45. Закона)?

а) – 10 бодова
(ангажовао и уредио)

(који подслови обраде података о личности су поверени обрађивачу и којим актом је уређен однос)

в) – 10 бодова
(није ангажовао)

б) – 0 бодова
(ангажовао, али није уредио)

(који подслови обраде података о личности су поверени обрађивачу)

13. Дали надзирани субјекат открива податке о личности примаоцима (физичко или правно лице, односно орган власти - члана 4. тачка 10) Закона), у складу са чланом 12. Закона?

а) – 5 бодова

(открива податке у складу са Законом)

в) – 5 бодова

(не открива податке)

*(навесџи које йодайке,
иденџиийей йрималаца,
йравни основ и сврху
оџкривања йодайака)*

џ) – 0 бодова

(открива податке без правног основа)

*(навесџи које йодайке,
иденџиийей йрималаца и
сврху оџкривања йодайака)*

14. Да ли је надзирани субјекат са другим руковаоцем или више руковалаца заједнички одредио сврху и начин обраде података о личности, садржаних у одређеној збирци података и да ли за ту обраду имају међусобни споразум, у складу са чланом 43. Закона?

а) – 5 бодова

(заједнички су руковаоци и уредили су обраду у складу са чланом 43. Закона)

*(навесџи у оквиру које збирке,
који руковаоци су у йишању
и којим сйоразумом је однос
уређен)*

в) – 5 бодова

(није заједнички руковалац)

џ) – 0 бодова

(заједнички су руковаоци и нису уредили обраду у складу са чланом 43. Закона)

*(навесџи у оквиру које збирке
и који руковаоци су у йишању)*

КОМЕНТАРИ

Надзирани субјект:

ПРОЦЕНА РИЗИКА

Р.Б.	Степен ризика	Број бодова
1.	Незнатан	91 – 100
2.	Низак	51 – 90
3.	Средњи	41 – 50
4.	Висок	31 – 40
5.	Критичан	30 и мање

2. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБИ

Повереник за информације од јавној значаја и заштити података о личности поступа по притужбама лица којима због повреде права у вези са обрадом података о личности. Освајивање права се иницира подношењем захтева руководиоцу података, а уколико руководиоц не одговори у року од 30 дана од дана подношења захтева (или у продуженом року од 60 дана) или, пак, одбије захтев, тада се стичу услови за подношење притужбе Поверенику.

У наставку су примери из праксе.

2.1. Процесне претпоставке за поступање по притужби

ПРИГОВОР КЛИЈЕНТА НИЈЕ ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

Из образложења:

Повереник је дана 30.5.2022. године примио притужбу АА, поднету преко пуномоћника НН, адвоката из Београда, против Банке због повреде права на приступ подацима о личности по њеном приговору који је као клијент поднела Банци, дана 11.3.2022. године.

(...)

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да пуномоћник притужиље у прилогу притужбе није доставио захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности поднет Банци пре подношења притужбе, у складу са ЗЗПЛ, већ је доставио приговор клијента који је А.А. поднела 11.3.2022. године, у коме је навела да је дана 3.9.2021. године у Експозитури Банке подигла са своје девизне књижице по виђењу ЕУР-а, да је око 10.2.2022. године приметила да јој новац недостаје, па моли Банку да се „камере врате на тај дан и да се погледа шта се десило“, те да јој дају информацију о томе да ли постоји могућност да јој Банка у целости или делимично рефундира тај новац уколико установи да је новац отуђен од стране НН лица.

Повереник је дописом број 072-16-1213/2022-06 од 2.6.2022. године затражио од пуномоћника притужиље, да у року од осам дана од дана пријема дописа, достави копију захтева за остваривање права у вези са обрадом података о личности који је поднет Банци у складу са ЗЗПЛ, уз напомену да ће у супротном поступити у складу са чл. 58. и 59. Закона о општем управном поступку и притужбу одбацити.

Уз поднесак од 6.6.2022. године, пуномоћник притужиље је поново доставио приговор од 11.3.2022. године који је приложио и уз притужбу, који по својој садржини не представља захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности према одредбама ЗЗПЛ, јер је приговором тражено од Банке да се камере у њеној експозитури врате на дан 3.9.2021. године, да се погледа шта се десило, те да јој се у целости или делимично рефундира новац.

Одредбом члана 59. став 1. Закона о општем управном поступку¹² је, између осталог, прописано да је поднесак неуредан ако има недостатке који орган спречавају да поступи по њему, ако није разумљив или ако није потпун, а ставом 2. истог члана да ако поднесак не буде уређен у року, орган решењем одбацује поднесак.

¹² „Службени гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење

Имајући у виду да притужиља, у овом конкретном случају, није руковаоцу података поднела захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности, у смислу члана 26. ЗЗПЛ, нити је поступила по налогу Повереника од 2.6.2022. године да у остављеном року од 8 дана исти достави и тако отклони овај недостатак, то је на основу члана 78. став 1. тачка 6), а у вези са чланом 77. став 2. ЗЗПЛ и члана 59. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучено као у диспозитиву овог решења.

Број: 072-16-1213/2022-06

2.2. Надлежност Повереника у погледу остваривања права лица чији се подаци обрађују

ПОВЕРЕНИК НИЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА ПРОПИСАНИХ ДРУГИМ ЗАКОНИМА

Из образложења:

АА, кога заступа адвокат НН, поднео је 23.11.2022. године притужбу Поверенику због повреде права на приступ подацима о личности од стране Банке по захтеву од 4.7.2022. године. У притужби је навео да је Банка била дужна да поступи по његовом захтеву и да му на основу члана 36. Закона о адвокатури¹³ достави податке о уговору који он не поседује, односно да је Банка поступила супротно одредби члана 21. и 26. ЗЗПЛ.

По разматрању притужбе и осталих списа овог предмета донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је НН, адвокат из Београда, дана 4.7.2022. године поднеском насловљеним као „захтев за доставу документације“ од Банке тражио да му ради вођења одређених поступака достави списе целокупне документације (уговор о кредиту са битним елементима) који је његов клијент као корисник кредита закључио и да му тражену документацију достави на основу члана 36. Закона о адвокатури.

Имајући у виду наведено, а ценећи садржину поднете притужбе у смислу ЗЗПЛ, Повереник налази да се, у конкретном случају, не ради о притужби због повреде права на приступ подацима о личности из члана 26. ЗЗПЛ, које обухвата право лица на које се подаци односе да од Руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке, приступ тим подацима и обавезу Руковаоца да лицу на које се подаци односе достави копију података које обрађује. Наиме, притужилац се

13 „Службени гласник РС“, бр. 31/2011 и 24/2012 – одлука УС

обратио Банци захтевом којим се позвао на Закон о адвокатури, а потом је изјавио притужбу Поверенику јер је Банка одбила да достави тражену документацију супротно одредби члана 36. Закона о адвокатури, а не због повреде права на приступ подацима о личности, па из тог разлога Повереник у конкретном случају није надлежан за поступање по истој.

Број: 072-16-1809/2022-06

2.3. Рок за поступање Руковаоца по захтеву за остваривање права лица

ПРИТУЖБА ЈЕ ОСНОВАНА КАДА РУКОВАЛАЦ НЕ ОДГОВОРИ НА ЗАХТЕВ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ЗАХТЕВА

Из образложења:

Поступајући по притужби донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је притужилац дана 28.7.2021. године поднео захтев за остваривање права Руковаоцу података на адресу његове електронске поште (udruzenje.bankarskih.klijenata@gmail.com) којим је на основу члана 26. ЗЗПЛ тражио информацију о томе да ли обрађује податке који се односе на број његовог мобилног телефона 06х/ххх и уколико обрађује да му достави њихову копију.

(...)

Одредбом члана 4. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, а тачком 2) да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 21. став 1. ЗЗПЛ је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права која су прописана овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом (укључујући и електронски) облику ако је то погодно; ставом 2. прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да пружи помоћ лицу на које се подаци односе у остваривању његових права; ставом 3. прописано је,

између осталог, да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева; ставом 4. је прописано да, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 26. став 1. ЗЗПЛ је, између осталог, прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, а ставом 3. тог члана закона да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3. ЗЗПЛ је прописано да Повереник може да наложи руковаоцу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

Имајући у виду садржину захтева, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да је притужба основана, јер Руковалац није у законском року поступио (одлучио) по захтеву којим је притужилац тражио остваривање права у вези са обрадом података који се на њега односе. Наиме, Руковалац је на основу цитиране одредбе члана 21. ЗЗПЛ, дужан да предузме одговарајуће мере како би лицу на које се подаци односе пружио информацију у вези са остваривањем права из члана 26. ЗЗПЛ, односно Руковалац је дужан да лицу на које се подаци односе достави копију података који се на то лице односе и које обрађује, или, у супротном, да га обавести о разлозима за непоступање по поднетом захтеву, имајући у виду одредбу члана 4. став 1. тачка 1) и 2) ЗЗПЛ. Како Руковалац у овом конкретном случају то није учинио, Повереник налази да је дошло до повреде права притужиоца у вези са обрадом података о личности.

Број: 072-16-2452/2021-06

2.4. Ограничавање права на приступ подацима о личности лицу на које се подаци односе

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ПРИСТУП ПОДАЦИМА О ЛИЧНОСТИ СЕ ЦЕНИ У СКЛАДУ СА ЗЗПЛ

Из образложења :

Разматрајући притужбу и остале списе овог предмета, Повереник је нашао да је притужба основана.

Увидом у списе предмета је утврђено да је притужилац АА дана 6.12.2021. године преко пуномоћника ББ, ВВ, ГГ И ДД, као представника удружења за заштиту људских права и слобода лица, поднео Руковаоцу захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности којим је тражио да му се достави копија докумената у вези мера принуде спроведених према њему дана 25.7.2021. године, а нарочито: копије извештаја припадника Службе обезбеђења Казнено-поправног завода о употреби мера принуде према АА са актима о процени оправданости њиховог спровођења; копије медицинске документације (медицинског картона, извештаја лекара) са копијом фотографија у боји (колор фотографијама) сачињеним током лекарских прегледа; снимке видео надзора у вези поступања Службе обезбеђења Казнено-поправног завода.

Даље је утврђено да је Руковалац података, поступајући по наведеном захтеву, притужиоцу доставио одговор на захтев бр. 24-227/22-05/1 од 21.2.2022. године којим је обавештен да у просторијама Казнено-поправног завода може извршити увид у сву документацију сачињену од стране Службе обезбеђења, док је за копирање документације из његовог здравственог картона нужно доставити специјално пуномоћје са таксативним навођењем која се документација из здравственог картона захтева или његову писану изјаву да је сагласан да се документација из здравственог картона учини доступном његовом пуномоћнику, као и да не постоји пракса достављања фотографија у боји и снимака видео надзора нарочито не оне која садржи ознаку поверљиво или строго поверљиво.

(...)

Одредбом члана 26. став 1. ЗЗПЛ је, између осталог, прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, а ставом 3. тог члана закона да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3. ЗЗПЛ је прописано да Повереник може да наложи руковаоцу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са ЗЗПЛ.

Имајући у виду садржину захтева, одговор Руковаоца 24-227/22-05/1 од 21.2.2022. године, наводе притужбе, изјашњење на притужбу као и цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да је притужба основана и да је неспорно право притужиоца на приступ траженим подацима.

(...)

Наиме, навод Руковаоца да је за приступ подацима из здравственог картона притужиоца нужно доставити пуномоћје са таксативно

побројаним документима из картона чије се копије захтевају јер то произлази из одредаба Закона о правима пацијената као и да не постоји пракса достављања фотографија у боји и снимака видео надзора није могао да утиче на другачију одлуку у овој управној ствари јер се у конкретном случају ради о остваривању права лица према ЗЗПЛ. А овим законом ограничења права лица прописана су у члану 40. и примењују се само у случају ако то представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву за заштиту интереса побројаних у тач. 1) до 10) става 1. наведеног члана. Како се у конкретном случају Руковалац није позвао на оправданост ограничења права из разлога заштите националне безбедности, одбране, јавне безбедности, спречавања, истраге и откривања кривичних дела као и других законом заштићених интереса из члана 40, а Повереник не налази да такав интерес, због којег би било оправдано ограничити права притужиоцу постоји, то је на основу члана 79. став 2. тачка 3) ЗЗПЛ одлучио као у диспозитиву овог решења.

Број: 072-16-985/2022-06

2.5. Брисање података о личности

БРИСАЊЕ ПОДАТАКА КАДА ВИШЕ НИСУ НЕОПХОДНИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ СВРХЕ ЗБОГ КОЈЕ СУ ПРИКУПЉЕНИ ИЛИ НА ДРУГИ НАЧИН ОБРАЂИВАНИ

Из образложења:

Повереник је дана 16.5.2022. године примио притужбу АА, поднету преко пуномоћника адв. ББ и ВВ против Министарства унутрашњих послова Републике Србије, као руковаоца података (у даљем тексту: Руковалац) због повреде права на брисање података о личности по њеном захтеву од 21.3.2022. године, којим је тражила брисање података из евиденције Руковаоца. У притужби је навела да је након подношења кривичне пријаве против ње покренут кривични поступак од стране Вишег суда у Новом Саду, који се водио под пословним бројем Ким .../17, али је исти обустављен решењем Вишег суда у Новом Саду. Међутим и након правноснажног обустављања кривичног поступка Руковалац није ажурирао податке у оперативно-криминалистичкој збирци, због чега притужиља није била у могућности да упише курс за полицијску обуку у оквиру Центра за основну полицијску обуку. Она је приликом конкурисања по оцени комисије задовољила све критеријуме утврђене Уредбом о стручном оспособљавању и усавршавању Министарства унутрашњих послова, како у погледу општих

и специјалистичких прегледа, психолошког и базо-моторичког статуса, провери језичке културе и правописа, тако и у погледу остављеног утиска на интервјуу пред комисијом. Међутим, након извршене безбедносне провере увидом у оперативно-криминалистичку збирку података код Руковаоца, притужила је добила негативну оцену, а о чему је извештена поднеском Полицијске управе Нови Сад од 1.4.2022. године. Сходно наведеном, притужила је услед немогућности брисања података о кривичној пријави из оперативно-криминалистичке збирке онемогућена да оствари право на образовање по свом избору, потом и право на рад, гарантовано Уставом Републике Србије¹⁴ и бројним општеприхваћеним међународним изворима права, попут Међународног пакта о грађанским и политичким правима¹⁵ и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода¹⁶.

Разматрајући списе овог предмета, Повереник је утврдио следеће чињенично стање:

Подноситељка притужбе је 21.3.2022. године поднела захтев којим је тражила брисање података из евиденције Руковаоца, с обзиром на то да је у вези поднете кривичне пријаве надлежни суд решењем од 7.6.2018. године обуставио кривични поступак, чиме је цео поступак правоснажно окончан, те да никада није осуђивана.

Даље је утврђено да је поступајући по наведеном захтеву, Руковалац дописом број: 072/2-.... од 1.4.2022. године обавестио подносиоцу да је у оперативно-криминалистичкој збирци евидентирана кривична пријава под бројем КУ-.../17 од2017. године у погледу које није евидентиран исход поступка. Указано је и да у складу са чланом 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова¹⁷ Руковалац води евиденције и обрађује податке о лицима за које постоје основи сумње да су извршила кривична дела, да такви подаци представљају тајне податке и да се чувају трајно, те да се из тих разлога не може удовољити захтеву за брисање података.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, наводе притужбе, одговора на притужбу, као и разлоге одбијања захтева, Повереник је нашао да је притужба основана из следећих разлога:

(...)

Одредбом члана 7. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да је Министарство

14 „Службени гласник РС“, бр. 98/2006 и 115/2021

15 „Службени лист СФРЈ“, број 7/71

16 „Службени лист СЦГ- Међународни уговори“, бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005 – испр. и „Службени гласник РС- Међународни уговори“, бр. 12/2010 и 10/2015

17 „Службени гласник РС“, број 24/2018

дужно да, без одлагања, исправи и ажурира податке за које се утврди су нетачни, а ставом 2. да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. наведеног закона је прописано да у сврху расветљавања кривичних дела Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења. Ставом 5. истог члана закона је прописано да податке о, између осталог, изреченим васпитним мерама и мерама појачаног надзора, Министарство води на основу информација које достављају надлежни судови, а ставом 8. истог члана да подаци из ст. 1-4. представљају тајне податке, који се означавају у складу са прописима о тајности података и да се чувају трајно.

Одредбом члана 67. истог закона је прописано да даном ступања на снагу тог закона престају да важе одредбе прописа из делокруга Министарства у делу који се односи на садржину евиденција у којима се обрађују подаци о личности, а да подаци који су до ступања на снагу овог закона прикупљени и обрађивани на основу ранијих прописа настављају да се обрађују у складу са овим законом.

Имајући у виду наведене одредбе, позивање Руковаоца на искључиву примену рока чувања из члана 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, независно од члана 7. став 2. тог закона, којим је прописана могућност брисања података и пре истека рока у ситуацији када се утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције, као и од одредаба ЗЗПЛ и Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података¹⁸, по налажењу Повереника је на штету права лица чији се подаци обрађују у оперативно-криминалистичкој збирци.

(...)

Сагласно наведеном, опште је правило да се подаци о личности бришу кад више нису неопходни за сврхе у које су прикупљени и коришћени. Како је чланом 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова прописано да се подаци о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела обрађују у тој евиденцији у сврху расветљавања кривичних дела, приликом одлучивања да ли су подаци о личности и

18 „Службени лист СРЈ- Међународни уговори“, број 1/92, „Службени лист СЦГ- Међународни уговори“, бр. 11/2005 – др. закон и „Службени гласник РС- Међународни уговори“, бр. 98/2008 – др. закон и 12/2010

даље неопходни за ту сврху, потребно је узети у обзир Препоруке Р (87) 15 Комитета министара Савета Европе државама чланицама, које регулишу употребу личних података у полицијском сектору. У одељку 7. став 1. и 2. је прописано да треба предузети мере како би лични подаци чувани у полицијске сврхе били обрисани уколико више нису потребни у сврху у коју су похрањени, те да у складу са тим, треба посебно размотрити следеће критеријуме: потребу задржавања података у светлу окончања истраге о неком случају; финалну судску одлуку, посебно ослобађајућу; рехабилитацију, спроведене осуде, амнестије, годиште предмета података, посебне категорије података.

(...)

С тим у вези, када су у питању лица која су ослобођена оптужбе или против којих је обустављен кривични поступак, односно која су у потпуности невинна, неспорно је да се чување њихових података не може сматрати неопходним у демократском друштву у сврху спречавања кривичних дела. Наиме, самим тим што се та лица налазе у евиденцији лица за која постоје основи сумње да су извршила кривична дела баца сумњу на њих и имплицира да нису у потпуности невинна, чиме се таква лица стављају у дискриминаторски положај у односу на друга лица против којих никада није поднета кривична пријава. Са друге стране, када су у питању подаци лица као што је подносиатељка притужбе, у односу на коју је кривични поступак правноснажно обустављен, неограниченим роком чувања података та лица су трајно стигматизована, чак и када би због протекла времена требало да се сматрају невинима, чиме се доводи у питање правна сигурност лица на које се подаци односе чиме се угрожавају основна људска права, као што су претпоставка невиности гарантована чланом 34. Устава Републике Србије, права на рад и друга уставом загарантована права чије остваривање зависи управо од чињенице да ли се подаци о личности обрађују у оперативно-криминалистичкој збирци.

У конкретном случају потребно је узети у обзир и да је правноснажним обустављањем кривичног поступка против подносиатељке притужбе отклоњена свака сумња у њену невиност, чиме јој се мора гарантовани поновно укључивање у друштвену заједницу без икаквих облика дискриминације, што не може бити остварено уколико се подаци о поднетој кривичној пријави трајно чувају. Дакле, иако се не може занемарити чињеница да постоје предности које пружа свеобухватно проширење базе података у сврху расветљавања кривичних дела, морају се поштовати одређене границе на чување и коришћење таквих података, с циљем заштите права лица чији се подаци обрађују, како таква лица не би била трајно стигматизована и стално подложна проверама од стране овлашћених службених лица самом чињеницом што се њихови подаци налазе у оперативно-криминалистичкој збирци.

Стога, када је на једној страни обрада података потребна у оперативне сврхе, а са друге стране се налазе права лица и то не само право лица на заштиту података о личности, а тиме шире и право на приватност, већ и право на запослење, рад, право на образовање и друга уставом загарантована права, Повереник у сваком појединачном случају процењује тежину дела, протек времена од учињеног кривичног дела, изречену санкцију и протек времена од изречене санкције, услове за рехабилитацију, да ли је у питању малолетно лице или не, да ли је било других пријава и какав је био исход поступка и по тим пријавама. (...)

Предметна кривична пријава против подносиоце притужбе поднета је пре готово 5 година и то у време када је била малолетна, при чему је 2018. године надлежни суд правноснажним решењем обуставио кривични поступак по истој, а то значи да за то лице више не постоје основи сумње да је извршило кривично дело. Повереник налази да у колизији интереса право на приватност и остала уставом зајемчена права подносиоца притужбе претежу у односу на интерес Руковаоца, те да применом наведених критеријума даље чување таквих података није неопходно у сврху расветљавања кривичних дела и не може се сматрати неопходним у демократском друштву.

Ово нарочито стога што постоје и други оперативни начини рада полиције којима може да се постигне иста сврха, а који немају трајне штетне последице по лице о чијим подацима је реч и којима се не задире на тако инвазиван начин у приватност лица.

Додатно, иако Руковалац јесте надлежан орган сагласно ЗЗПЛ, исти врши обраду у посебне сврхе само када обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела у сврху расветљавања кривичних дела. С обзиром на то да основи сумње подразумевају да постоји скуп чињеница које посредно указују да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинилац кривичног дела, моментом када су расветљена кривична дела и за одређено лице више не постоји основи сумње да је извршио кривично дело, остварена је и сврха због које су подаци и прикупљени. То значи да Руковалац више не врши обраду у посебне сврхе, у складу са чим постоје услови за брисање кривичне пријаве из оперативно-криминалистичке збирке и сходно одредби члан 32. став 1. ЗЗПЛ, с обзиром на то да је даља обрада података супротна начелу ограничења у односу на сврху обраде, начелу минимизације података, као и начелу ограничења чувања података из члана 5. истог закона.

Имајући у виду наведено, како даље чување података о подносиоци притужбе није више неопходно у сврху расветљавања кривичних дела, односно како је испуњена сврха због које су подаци прикупљени и обрађивани, испуњени су услови за брисање података из

оперативно-криминалистичке збирке Руковаоца прописани чланом 30. став 2. тачка 1) ЗЗПЛ, као и услови за брисање из члана 7. став 2. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Број:072-16-144/2022-06

2.6. Исправка и брисање података о личности садржаних у акту органа

ПРЕМА ЗЗПЛ ПОДАЦИ О ЛИЧНОСТИ САДРЖАНИ У АКТУ ОРГАНА НИСУ ПОДОБНИ ЗА ИСПРАВКУ И БРИСАЊЕ

Из образложења:

Увидом у списе предмета је утврђено да су притужиље дана 10.3.2022. године Руковаоцу поднеле захтев за остваривање права на исправку и брисање података који се односе на предмет број 03-56120-27505/21, и то брисање података у односу на означавање странке у поступку, броју, статусу станара и идентитету лица која су поднела пријаву против њих, процену службеног лица да подносилац захтева „угрожава своју непосредну околину тиме што се континуирано, годинама тужи са њима“ као и закључка органа у целости да подносилац захтева узрокује проблеме осталим станарима и градским службама, брисање односно исправка података из акта 56120-27505/21 од 4.2.2022. године да је у вези са подносиоцем захтева захтеван извештај од Клинике за психијатрију и Дома здравља ВВ о евентуалном лечењу и обољењима притужиља и о томе да је Клиника за психијатрију доставила извештај, а Дом здравља није, као и исправку и брисање и других података ближе описаних у захтеву за остваривање права.

(...)

Одредбом члана 30. став 1. ЗЗПЛ је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ; подаци о личности су незаконито обрађивани, у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. овог закона.

Имајући у виду садржину захтева, наводе притужбе, изјашњења на притужбу, као и цитиране законске одредбе, оцењено је да притужба није основана. Ово из разлога што су притужиље поднетим захтевом тражиле да се из управног акта изврши исправка и брисање појединих делова навода које је унело службено (стручно) лице Руковаоца, а који документ је саставни део одређеног списка предмета који се чува у облику и са садржином у коме се налази, у складу са прописима којима се регулише канцеларијско пословање тог органа. Такви подаци нису подобни за брисање и исправку у смислу ЗЗПЛ, већ се утврђивање тачности података као и оцена законитости аката утврђује према процесним и материјалним одредбама закона којима се уређује конкретан поступак. На основу напред наведеног, није испитиван навод Руковаоца да су у међувремену обрисали и исправили податке о притужиљама јер се у овој управној ствари одлучивало о праву лица на брисање података садржаним у службеном акту органа на основу ЗЗПЛ.

Број: 072-16-1076/2022-06

2.7. Доказивање испуњености услова за брисање података

ТЕРЕТ ДОКАЗИВАЊА ДА СУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ЗА БРИСАЊЕ ПОДАТАКА ИЗ ОПЕРАТИВНО-КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ЗБИРКЕ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ЈЕ НА ПРИТУЖИОЦУ

Из образложења:

Увидом у списе предмета је утврђено је да је АА, преко пуномоћника ББ из Новог Сада, дана 16.3.2022. године поднео захтев Руковаоцу, којим је тражио брисање кривичних пријава које Руковалац обрађује у својим евиденцијама јер све пријаве поднете против њега нису процесуиране односно одбачене су.

(...)

Даље је утврђено да је Повереник, дописом број 072-16-1001/2022-06 од 10.6.2022. године тражио од притужиоца, преко његовог пуномоћника, да достави доказ о исходу поступака по поднетим кривичним пријавама број: КУ.../94, КУ .../96, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../99, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../11, КУ .../01, КУ .../21, КУ .../02, што исти до доношења овог решења, није учинио.

Одредбом члана 7. став 1. Закона евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да је Министарство унутрашњих послова дужно да, без одлагања, исправи и ажурира

податке за које се утврди су нетачни, а ставом 2. да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да у сврху расветљавања кривичних дела Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења. Ставом 2. истог члана је прописано да податке о исходу кривичног гоњења, односно одбачаја оптужбе, проширењу оптужбе, преквалификацији кривичног дела, одустанка од кривичног гоњења, опортунитету надлежно тужилаштво доставља Министарству, а ставом 8. истог члана да ти подаци представљају тајне податке, који се означавају у складу са прописима о тајности података и чувају се трајно.

(...)

Како за кривичне пријаве број КУ .../94, КУ .../96, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../99, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../11, КУ .../01, КУ ...1/21, КУ .../02, притужилац а ни Руковалац, немају податке о исходу кривичног гоњења, чиме није неспорно утврђено да су кривична дела која се притужиоцу стављају на терет по тим кривичним пријавама расветљена, Повереник је нашао да тиме још увек није испуњена сврха због које су подаци и прикупљени, због чега у овом моменту нису испуњени услови за брисање наведених кривичних пријава. Да би Повереник разматрао могућност брисања евидентираних кривичних пријава у оперативно-криминалистичкој збирци Руковаоца, неопходан услов за то је податак о исходу поступка по кривичним пријавама. Уверење из казнене евиденције о неосуђиваности не значи да лице није осуђивано по предметним кривичним пријавама јер постоји могућност да су неке осуде избрисане, па се лице сматра неосуђиваним, а с обзиром на то да се, у смислу члана 102. став 6. Кривичног законика¹⁹ ови подаци не могу никоме дати, то уверење није довољан доказ да лице није починило кривично дело. Пошто у овом конкретном случају нема исхода о кривичном гоњењу, подаци о поднетим кривичним пријавама су потребни за остваривање сврхе из члана 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, јер се обрада тих података врши од стране Руковаоца, као органа надлежног за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца

19 „Службени гласник РС“, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019

кривичних дела или извршење кривичних санкција, па сходно томе, а у смислу члана 30. став 2. ЗЗПЛ, нису испуњени услови за брисање података.

Број:072-16-1239/2022-06

2.8. Заштита података о личности предузетника

ЗАШТИТА ПРАВА ЛИЦА У ВЕЗИ СА ОБРАДОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПРИПАДА ФИЗИЧКОМ ЛИЦУ, А НЕ ПРИВРЕДНОМ СУБЈЕКТУ

Из образложења

Увидом у списе предмета утврђено је да је дана 14.3.2022. године привредно друштво „АА“ Београд (Земун), преко законског заступника, директора ББ, поднело захтев на основу члана 26. ЗЗПЛ којим је од Банке тражило копију уговора о кредиту број 53-420-1301749.9 од 16.4.2008. године који је закључио правни претходник привредног друштва, односно предузетник ББ.

Одредбом члана 1. став 1. ЗЗПЛ је прописано, између осталог, да се овим законом уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности, слободни проток таквих података, начела обраде као и права лица на које се подаци односе, док је одредбом члана 2. став 1. прописао да се овим законом обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности.

Одредбом члана 4. истог закона, став 1. тачка 1) истог закона је прописано да је „податак о личности“ сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, а тачком 2) да „лице на које се подаци односе“ је физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 83. Закона о привредним друштвима²⁰ је прописано да је предузетник пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је регистровано у складу са законом о регистрацији, а одредбом члана 86. став 1. истог закона прописано је, између осталог, да предузетник послује и

²⁰ „Службени гласник РС“, бр. 36/11,99/11,83/14-др. закон, 5/15,44/18, 95/18, 91/19 и 109/21

учествује у правном промету под пословним именом које је регистровано у складу са законом о регистрацији као и да пословно име предузетника обавезно садржи име и презиме предузетника, ознаку „предузетник“ или „пр“, место у којем је седиште предузетника. Такође, чланом 2. истог закона прописано је да је привредно друштво правно лице које обавља делатност у циљу стицања добити, док је чланом 8. став 1. тачка 3. прописано да оно, између осталог, може бити организовано у форми друштва са ограниченом одговорношћу (д.о.о.).

Из наведеног законског одређења проистиче да опредељењем физичког лица да обавља регистровану делатност у циљу стицања добити, он постаје предузетник. Имајући у виду да је предузетник по својој природи привредни субјект, он има обавезу да, ради учешћа у правном промету, своје основне податке, какви су подаци о пословном имену, региструје у регистру предузетника код Агенције за привредне регистре.

С обзиром на то да се ЗЗПЛ уређује и обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности, да је сврха заштите података о личности усмерена на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности, а тиме и његове приватности која по својој правној природи спада у лична права, а да је предузетник по својој природи, привредни субјект, а не физичко лице у смислу члана 4. ЗЗПЛ, у том контексту, подаци о имену и презимену и матични број предузетника нису подаци који се обрађују као подаци о појединцу, односно физичком лицу већ као подаци о физичком лицу у својству предузетника као привредног субјекта на основу којих се се у правном промету идентификује предузетничка радња и њен власник, па се следствено томе ЗЗПЛ не примењује на обраду података о привредним субјектима.

Број:072-21-981/2022-06

2.9. Садржина захтева за приступ подацима о личности

ЗАХТЕВ КОМПАНИЈИ МЕТА ЗА ОМОГУЋАВАЊЕ ПОНОВНОГ ПРИСТУПА ФЕЈСБУК НАЛОГУ НИЈЕ ЗАХТЕВ ЗА ПРИСТУП ПОДАЦИМА О ЛИЧНОСТИ У СМISЛУ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 26. ЗЗПЛ.

Из образложења:

(...)

У изјашњењу на притужбу ББ, Head of Data Protection, Legal, MFA, у име Meta је у имељу од 19.1.2022. године навео да је преко Повереника примио жалбу АА из које је закључио да је његов фејсбук налог

компромитован и да нема приступ свом налогу и да је један од њихових стручних тимова контактирао подносиоца жалбе путем е-поште у настојању да помогне у решавању проблема са којим се сусреће. За добробит канцеларије, у наставку су навели неке додатне информације о начинима који помажу корисницима да заштите безбедност својих фејсбук налога јер Мета озбиљно схвата безбедносне проблеме у вези са налозима својих корисника и због тога одржава наменски канал за подршку како би помогао својим корисницима, укључујући, у вези са проблемом подносиоца жалбе у овој ствари и обезбеђивање и поновно добијање приступа налогу. У даљем тексту одговора, Руковаоца је навео адресе линкова преко којих корисници могу остварити поновни приступ свом налогу преко наменског канала као и савете о могућностима додатних безбедносних опција како би се спречила врста проблема коју има жалилац.

Након пријема одговора, Повереник је изјашњење Руковаоца дана 24.2.2022. године проследио пуномоћнику лица АА који је електронским путем дана 3.3.2022. године обавестио Повереника да није тачна констатација да је било ко из Мета тима контактирао његовог клијента како би решио његов проблем, односно омогућио му приступ његовом налогу, па тражи да Повереник обавести Руковаоца о томе да информације из изјашњења нису тачне те да га упуте да могу директно контактирати подносиоца захтева. У прилогу је достављено изјашњење АА насловљено на ББ, Head of Data Protection, Legal, MFA ради прослеђивања адресату од стране Повереника.

По разматрању притужбе донета је одлука у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је АА дана 22.5.2021. године поднео захтев Facebook.Inc којим је на основу члана 26. став 1. ЗЗПЛ тражио да му се достави поштом одговор на захтев у коме је навео да од 16.1.2021. године нема приступ његовом приватном фејсбук налогу (.....) јер су његова иницијална имејл адреса као и број телефона који су везани за тај налог промењени без његовог знања и због тога се налог води на њему непознатој адреси a*****@hotmail.com. С обзиром на то да се ради о случају хаковања и неовлашћеног приступа његовим личним подацима, изражава наду да ће га Facebook.Inc контактирати и затражити од њега аудио/видео идентификацију и изјаве његових Фејсбук пријатеља ради решавања проблема. У захтеву наводи да је овластио ББ да ступи у контакт са интерним тимом Facebook.Inc.

Одредбом члана 4. став 1. ЗЗПЛ је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим

мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Одредбама члана 26. став 1. ЗЗПЛ је прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и следеће информације: 1) о сврси обраде; 2) о врстама података о личности који се обрађују; 3) о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци о личности откривени, а посебно примаоцима у другим државама или међународним организацијама; 4) о предвиђеном року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за одређивање тог рока; 5) о постојању права да се од руковаоца захтева исправка или брисање његових података о личности, односно права на ограничење обраде тих података; 6) о праву да се поднесе притужба Поверенику; 7) доступне информације о извору података о личности ако подаци о личности нису прикупљени од лица на које се односе; 8) о постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Имајући у виду да је притужба поднета због повреде права на приступ подацима јер Руковалац није поступио по захтеву притужиоца којим је пријавио проблем приступа свом налогу, због сумње да је хакован, Повереник налази да притужба није основана. Ово стога што поступак враћања приступа налогу није поступак остваривања права на приступ из члана 26. ЗЗПЛ којим је прописано да лице има право на информације о томе да ли Руковалац обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима и право на копију података. Увидом у Политику приватности Руковаоца утврђено је да лице може остварити право на приступ подацима у неком од његових производа логовањем путем креденцијала који су познати кориснику налога. Уколико је дошло до безбедносног инцидента, на шта указује притужилац, решавање проблема и враћање налога, а тиме и подацима о личности корисника који се обрађују у његовом налогу је поступак који је прописан Политиком приватности и на који је притужилац конкретно упућен и у одговору од 29.4.2021. године и у изјашњењу на притужбу које му је Повереник проследио. Непоступање по захтеву/пријави за враћање фејсбук налога у случају његовог хаковања, не спада у повреду права на приступ подацима о личности. У конкретном случају, приступ подацима садржаним у налогу од стране Руковаоца није ограничен, већ је условљен предузимањем мера ради одређивања идентитета његовог корисника. У том смислу је Руковалац и упутио притужиоца на наменски канал за подршку како би повратио

приступ налогу, а тиме и приступио подацима које је објавио на свом фејсбук профилу који се једино може обезбедити у интеракцији са Руковаоцем (о чему се притужилац може подробније обавестити и у Политици приватности).

Број:072-16-2536/2022-06

2.10. Остваривање права у вези са обрадом података о личности

ПРАВА У ВЕЗИ СА ОБРАДОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПРИПАДАЈУ ЛИЦУ НА КОЈЕ СЕ ПОДАЦИ ОДНОСЕ

Из образложења:

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је АА, дана 3.8.2022. године поднео Руковаоцу захтев за остваривање права којим је тражио да му се достави документација у вези догађаја од 21.7.2022. године, и то: 1) извештај полиције о догађају; 2) извештај лекара приликом изласка на терен по пријави дежурног радника Центра за социјални рад; 3) извештај психијатра и 4) извештај Центра за социјални рад које је мере заштите предузео у вези овог случаја.

Даље је утврђено да је Руковалац електронским путем, дана 11.8.2022. године одговорио на захтев притужиоца и навео да је на основу његовог обавештења дежурни радник Центра за социјални рад, дана 21.7.2022. године у 21,11 час, о догађајима који се односе на ББ, предузео следеће активности: о догађају обавестио Станицу хитне медицинске помоћи, чија службена лица су изашла на терен и упутила ББ на Одељење психијатрије Опште болнице; у пратњи полиције ББ је прегледан од стране лекара специјалисте психијатрије Опште болнице; дана 22.7.2022. године у просторијама Центра обављен је разговор са ББ, а на околности догађаја од 21.7.2022. године, о чему је сачињена службена белешка. Дана 29.7.2022. године у просторијама Центра за социјални рад обављен је разговор и са АА, такође на околности догађаја од 21.7.2022. године, о чему је сачињена службена белешка. У допису се наводи и то да Центар за социјални рад у прилогу овог дописа доставља АА извештај Полицијске станице, заведеног у Центру за социјални рад под Уп. бројем xxxx од 22.7.2022. године, а што се тиче захтева за доставу исправа у виду лекарских извештаја са прегледа ББ, Центар нема сагласност ББ да АА достави извештај специјалисте психијатрије од 21.7.2022. године већ само његову сагласност да може извршити непосредни увид у садржину тих исправа.

(...)

Одредбом члана 26. став 1. ЗЗПЛ је прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и следеће информације: 1) о сврси обраде; 2) о врстама података о личности који се обрађују; 3) о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци о личности откривени, а посебно примаоцима у другим државама или међународним организацијама; 4) о предвиђеном року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за одређивање тог рока; 5) о постојању права да се од руковаоца захтева исправка или брисање његових података о личности, односно права на ограничење обраде тих података; 6) о праву да се поднесе притужба Поверенику; 7) доступне информације о извору података о личности ако подаци о личности нису прикупљени од лица на које се односе; 8) о постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Имајући у виду садржину захтева, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, одговор Руковаоца достављен притужиоцу поводом поднетог захтева, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана. Ово стога што из садржине захтева произилази да се, у конкретном случају, не ради о остваривању права на приступ подацима о личности у смислу члана 26. ЗЗПЛ јер притужилац није тражио информације о сврси обраде података који се на њега односе, о врстама података о личности које Руковалац обрађује о њему у својим збиркама података, о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци откривени, о року чувања података, већ информације о мерама заштите које је Центар за социјални рад предузео од 21.7.2022. године до подношења захтева, а у вези са догађајем проузрокованог од стране његовог оца ББ, а које информације не представљају његове податке о личности, у смислу члана 4. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, па из свега напред наведеног произилази да није дошло до повреде права у вези са обрадом података о личности притужиоца.

Број:072-16-1685/2022-06

3. ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

Поверенику за информације од јавној значаја и заштити података о личности се свакодневно обраћа велики број грађана, правних лица, удружења али и органа власти са питањима и недоумицама у вези са применом ЗЗПЛ. У насљавку смо издвојили она питања која су у претходној години била најактуелнија.

3.1. Обавештавање Повереника о преносу података о личности

Питање: Да ли је, у случају преноса података о личности обрађивачу који се налази на територији САД и са којим је руковалац закључио уговор, а лице на које се подаци односе изричито пристало на предложени пренос својих података, у смислу члана 69 став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, руковалац обавезан да о том преносу обавести Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности?

У случају када руковалац врши пренос података о личности у САД, или другу државу, под условима утврђеним одредбама члана 69. став 1. ЗЗПЛ, нема обавезу да о извршеном преносу обавести Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

Сагласно одредбама члана 63. став 1. ЗЗПЛ, као опште начело преноса, утврђено је да се сваки пренос података о личности чија је обрада у току или су намењени даљој обради после њиховог преношења у другу државу или међународну организацију може извршити само ако, у складу са другим одредбама ЗЗПЛ, руковалац и обрађивач поступају у складу са условима прописаним одредбама чл. 63.-72. ЗЗПЛ, а у циљу обезбеђивања примереног нивоа заштите физичких лица.

Одредбама члана 69. ЗЗПЛ утврђене су посебне ситуације у којима подаци о личности могу бити пренети у другу државу или међународну организацију, па је одредбама става 1. тачка 1) тог члана предвиђено да се подаци могу пренети под условима да је лице на које се подаци односе изричито пристало на предложени пренос, а пошто је, због непостојања одлуке о примереном нивоу заштите и одговарајућих мера заштите, информисано о могућим ризицима везаним за тај пренос.

Обавеза руковаоца да о извршеном преносу података обавести Повереника утврђена је ставом 4. поменутог члана ЗЗПЛ и односи се само на случајеве када је пренос извршен у складу са ставом 2. тог члана.

Број: 073-14-1725/2022-02

3.2. Форма обавештавања о преносу података о личности у другу државу која се доставља Поверенику

Питање: У којој форми је потребно обавестити Повереника о преносу података у другу државу који је извршен у складу са чланом 69. став 2. ЗЗПЛ, да ли је потребно уз обавештење доставити пратећу документацију и да ли је довољно обавестити Повереника о преносу или је потребно прибавити одобрење/потврду Повереника?

Руковалац нема обавезу да, пре него што пренесе податке, од Повереника затражи „одобрење/потврду“, већ је потребно да о извршеном преносу података, у писаној форми, обавести Повереника. Обавештење о извршеном преносу треба да садржи податке којима ће руковалац предпочити да је у конкретном случају поступио у складу са ЗЗПЛ.

Одредбама чл. 63-71. ЗЗПЛ уређена је материја која се односи на пренос података о личности у друге државе и међународне организације. У том контексту, чланом 69. став 2. ЗЗПЛ, као вид посебне ситуације преноса података о личности у другу државу или међународну организацију, предвиђена је могућност да, уколико се пренос не може извршити у складу са ставом 1. тог члана и чл. 64, 65. и 67. ЗЗПЛ, ти подаци могу бити пренети у одређену државу/међународну организацију под условом да су заједно испуњени услови утврђени одредбама тач. 1) – 4) истог става, и то: пренос података се не понавља; преносе се подаци ограниченог броја физичких лица; пренос је неопходан у циљу остваривања легитимног интереса руковоаца који претеже над интересима, односно правима или слободама лица на које се подаци односе; руковалац је обезбедио примену одговарајућих мера заштите података о личности на основу претходне процене свих околности у вези са преносом тих података.

Како произлази из цитираних одредаба ЗЗПЛ, предуслов за пренос података под условима утврђеним одредбама члана 69. став 2. тач. 1) – 4) истог закона јесте да у конкретном случају пренос није могуће извршити на основу примереног нивоа заштите у смислу члан 64. ЗЗПЛ, нити уз примену одговарајућих мера заштите у смислу члана 65. ЗЗПЛ, нити уз примену обавезујућих пословних правила која је одобрио Повереник у смислу члана 67. ЗЗПЛ, нити се ради о једном од случајева таксативно наведених у члану 69. став 1. ЗЗПЛ. Ове околности, у складу са начелом „одговорност за поступање“, руковалац мора бити у могућности да предочи.

Руковалац, који је утврдио да је испуњен предуслов за примену члана 69. став 2. ЗЗПЛ, затим треба да утврди да ли су испуњени услови за пренос података предвиђени одредбама тач.1)-4) истог става, те да, у зависности од чињеница и околности које утврди, донесе одлуку о томе да ли ће податке пренети под тим условима.

Уколико донесе одлуку о преносу, руковалац је, у складу са одредбама члан 69. ст. 3-5. ЗЗПЛ, обавезан да: у евиденцији о радњама обраде, коју води у складу са ЗЗПЛ, обезбеди доказ о извршеној процени и примени одговарајућих мера заштите; да лицу на које се подаци односе, уз информације из чл. 23. и 24. ЗЗПЛ, пружи информације о преносу података, укључујући информацију о томе који се легитимни интерес

руковаоца остварује таквим преносом, као и да о извршеном преносу обавести Повереника.

Сходно цитираним одредбама ЗЗПЛ, руковалац нема обавезу да, пре него што пренесе податке, од Повереника затражи „одобрење/потврду“ за пренос, нити је Повереник овлашћен за издавање таквог „одобрења/потврде“, већ је Повереника, у писаној форми, потребно обавестити о извршеном преносу. Обавештење о извршеном преносу треба да садржи податке којима ће руковалац предочити да је у конкретном случају поступио у складу са Законом, односно: да се ради о преносу података који се не може извршити у складу са ставом 1. тог члана и чл. 64, 65. и 67. ЗЗПЛ; да се пренос не понавља; да се преносе подаци ограниченог броја физичких лица; да је пренос неопходан у циљу остваривања легитимног интереса руковаоца који претеже над интересима, односно правима или слободама лица на које се подаци односе; да је руковалац претходно извршио процену свих околности у вези са преносом података и у складу с тим обезбедио примену одговарајућих мера њихове заштите. Уз обавештење потребно је Поверенику доставити и акт о процени легитимног интереса руковаоца, доказ о извршеној процени и примени одговарајућих мера заштите података, као и друге евентуалне списе којима може потврдити навод садржане у обавештењу које доставља.

Број: 073-14-1825/2022-02

3.3. Одобрење обавезујућих пословних правила од Повереника

Питање: Уколико руковалац износи податке о личности из Републике Србије искључиво у државу за које је листом Владе Републике Србије утврђено да се сматра постојање примереног нивоа заштите, да ли постоји законска обавеза да релевантна обавезујућа пословна правила буду послата на одобрење Поверенику?

Повереник даје одобрење за обавезујућа пословна правила само у случају када се подаци износе из Републике Србије руковаоцу или обрађивачу у једној или више држава унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката који имају седиште у државама које немају примерен ниво заштите података о личности. Када се подаци преносе у државу која у смислу члана 64. ЗЗПЛ спада у државу са примереним нивоом заштите података о личности то за обавезујућа пословна правила није потребно одобрење Повереника.

Из образложења:

Привредно друштво АА., као члан компаније АА са седиштем у Краљевини Данска поднело је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности 18.11.2021. године захтев за одобрење обавезујућих пословних правила (у даљем тексту: Правила). Уз захтев су достављена обавезујућа пословна правила чије одобрење тражи.

Увидом у садржину достављених Правила Повереник је утврдио да је у тачки 2.- Опсег, подтачка 2.3.1-Материјални опсег, прописано да се Правила односе на све обраде, укључујући ту и пренос категорија података о личности описаних у Анексу 1, Додатак 1, а која се врше у оквиру АА групе, а да се не примењују на преносе података о личности који се тичу грађана изван Европске уније /Европског економског простора, а који су прибављени изван ЕУ и пренети у земље изван ЕУ/ЕЕА. У даљем тексту Правила, подтачка 2.4.1-Општи опис токова података, у ставу 2. је прописано да је опсег протока података у оквиру АА групе централизован око централних одељења компаније АА у Краљевини Данској и да подаци о личности примарно теку од чланица АА групе и преко обрађивача података долазе до централних одељења компаније АА у Данској.

Имајући у виду да су Обавезујућа пословна правила, према одредби члана 4. тачка 21) 33ПЛ интерна правила о заштити података о личности која су усвојена и која се примењују од стране руковооца, односно обрађивача, са пребивалиштем или боравиштем, односно седиштем на територији Републике Србије, у сврху регулисања преношења података о личности руковооцу или обрађивачу у једној или више држава унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, а да је у члану 65. став 1. и 2. 33ПЛ прописано да руковалац или обрађивач могу да пренесу податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. 33ПЛ није утврђено постојање примереног нивоа заштите, само ако је руковалац, односно обрађивач обезбедио одговарајуће мере заштите ових података и ако је лицу на које се подаци односе обезбеђена остваривост његових права и делотворна правна заштита, као и да се одговарајуће мере заштите могу без посебног одобрења Повереника обезбедити, између осталог, и обавезујућим пословним правилима, у складу са чланом 67. 33ПЛ, Повереник је од представника АА групе, добио објашњење наведених одредби којим је потврђено да се подаци, које обрађује представник АА групе у Србији, преносе у његово седиште у Краљевину Данску.

Чланом 64. став 1. и 2. 33ПЛ је прописано да пренос података о личности у другу државу, на део њене територије, или у један или

више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију, без претходног одобрења, може се извршити ако је утврђено да та друга држава, део њене територије или један или више сектора одређених делатности у тој држави или та међународна организација обезбеђује примерени ниво заштите података о личности. Сматра се да је примерени ниво заштите из става 1. овог члана обезбеђен у државама и међународним организацијама које су чланице Конвенције Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, односно у државама, на деловима њихових територија или у једном или више сектора одређених делатности у тим државама или међународним организацијама за које је од стране Европске уније утврђено да обезбеђују примерени ниво заштите.

То значи да Повереник даје одобрење за обавезујућа пословна правила која се примењују од стране руковооца или обрађивача са пребивалиштем или боравиштем, односно седиштем на територији Републике Србије у сврху преношења података о личности руковооцу или обрађивачу у једној или више држава унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката само уколико се подаци преносе руковооцима и обрађивачима који имају седиште у државама које немају примерен ниво заштите података о личности. У конкретном случају, према наведеним одредбама Правила (тачка 2, подтачка 2.3. 1 и 2.4.1), Правила се не примењују на преносе података о личности који се тичу грађана изван Европске уније /Европског економског простора, а који су прибављени изван ЕУ и пренети у земље изван ЕУ/ ЕЕА (у које спада Република Србија) , а да подаци о личности примарно теку од чланица АА групе и преко обрађивача података долазе до централних одељења компаније АА у Данској, што је представник АА групе потврдио у свом имељу од 26.10.2021. године.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, Повереник налази да захтев за одобрење Обавезујућих пословних правила АА групе из Краљевине Данске није основан јер се, као што је већ речено, одобрење издаје само у случају када се подаци износе из Републике Србије у трећу земљу у оквиру мултинационалне компаније која не обезбеђује примерен ниво заштите података о личности. Како се подаци преносе у Краљевину Данску која у смислу члана 64. Закона о заштити података о личности спада у државе са примереним нивоом заштите података о личности, то за наведена Обавезујућа пословна правила није потребно одобрење Повереника, па следствено томе, а у складу са чланом 65. став 1. и 2. тачка 3) ЗЗПЛ и чл. 136. став 1. Закона о општем управном поступку, донета је одлука као у диспозитиву овог решења.

3.4. Писани пристанак за обраду података путем видео надзора

Питање: Да ли привредно друштво, које планира да у складу са Законом о приватном обезбеђењу²¹ у свој пословни објекат уведе видео надзор, треба од посетилаца тог пословног објекта да прибави писани пристанак за обраду њихових података путем видео надзора?

Пристанак лица на које се односе подаци који се обрађују јесте један од могућих правних основа обраде, под којим се подразумева добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Лице има право да опозове пристанак у сваком тренутку, о чему мора бити обавештено пре давања пристанка. Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење. Пристанак може бити одговарајући правни основ за обраду само ако изјава воље лица испуњава све ЗЗПЛ утврђене услове.

Обрада података о личности коришћењем средстава за видео надзор није на посебан начин уређена ЗЗПЛ, али је неопходно поштовање начела обраде и извршавање обавеза утврђених тим законом.

Сагласно члану 5. став 1. ЗЗПЛ, подаци о личности морају: 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); 5) се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је

²¹ „Службени гласник РС“, бр. 104/2013, 42/2015 и 87/2018

неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); 6) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). У ставу 2. истог члана 33ПЛ је прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

У погледу пристанка лица, као једног од могућих правних основа обраде у смислу члана 12. 33ПЛ, указујемо на то да је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) истог закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Сагласно члану 15. 33ПЛ ако се обрада заснива на пристанку руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, док лице на које се подаци односе има право да опозове пристанак у сваком тренутку. Такође, приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. 33ПЛ). Наиме, добровољност је нужни предуслов за пуноважност пристанка као законитог правног основа обраде података о личности. Изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица, не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу 33ПЛ.

Дакле, пристанак лица се не би могао сматрати адекватним правним основом за обраду података о личности уколико исти у конкретном случају не задовољава све горе наведене услове.

С обзиром на изнето, да би намеравана обрада била дозвољена са становишта примене 33ПЛ, неопходно је да најпре сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да је за намеравану обраду обезбеђен одговарајући правни основ, да је обрада у складу са посебним прописима који уређују одговарајућу област/делатност, као и да се обрада врши у складу са начелима обраде и другим одговарајућим правилима и обавезама прописаним тим законом, у зависности од чињеница и околности конкретног случаја.

3.5. Услови које мора да испуњава лице за заштиту података о личности

Питање: Да ли лице за заштиту података о личности, које ради у агенцији за промет непокретности, треба да има посебан сертификат, или је потребна одређена регистрација код Повереника и шта је све потребно за то?

ЗЗПЛ не утврђује врсту и ниво стручне спреме коју мора имати лице за заштиту података, нити условљава његово именовање поседовањем одређеног сертификата, али то лице мора бити у могућности да испуњава своје обавезе из Закона.

Сагласно одредби члана 4. тач. 8) и 9) ЗЗПЛ руковалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, док се законом којим се одређује сврха и начин обраде, може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање; а под појмом обрађивач подразумева се физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Руковалац који је правно лице или орган власти, може у оквиру свог пословања вршити различите обраде података о личности, што по природи ствари подразумева учешће његових запослених, а у складу са организацијом рада код конкретнoг руковаоца. Међутим, то не значи да у том случају запослени имају својство обрађивача у смислу ЗЗПЛ.

Наиме, са становишта ЗЗПЛ обрађивач је физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Обрађивач не одређује ни сврху ни начин обраде, што значи да је руковалац тај који има свеобухватну контролу над обрадом. Обрађивач представља одвојеног субјекта од руковаоца, и обично је то организација или други субјект са посебним вештинама и знањима ког руковалац ангажује како би извршио одређену обраду података о личности.

Обавеза одређивања лица за заштиту података о личности утврђена је одредбама члана 56. став 2. ЗЗПЛ, па су тако руковалац и обрађивач дужни да одреде лице за заштиту података о личности ако се: 1) обрада врши од стране органа власти, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења; 2) основне активности руковаоца или обрађивача састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе; 3) основне активности руковаоца или обрађивача састоје у обради посебних врста података о личности из члана 17. став 1. или података

о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. овог закона, у великом обиму.

Дакле, цитираном одредбом су прописани случајеви у којима је руковалац/обрађивач дужан да одреди лице за заштиту података о личности, док у осталим случајевима руковалац/обрађивач може да одреди ово лице.

Сагласно одредбама члана 56. став 8. ЗЗПЛ лице за заштиту података о личности одређује се на основу његових стручних квалификација, а нарочито стручног знања и искуства у области заштите података о личности, као и способности за извршавање обавеза из члана 58. овог закона.

Дакле, ЗЗПЛ не утврђује врсту и ниво стручне спреме коју мора имати лице за заштиту података, нити условљава његово именовање поседовањем одређеног сертификата, али то лице мора бити у могућности да испуњава своје обавезе из ЗЗПЛ.

Обавезе лица за заштити података о личности су прописане одредбама члана 58. Закона, па тако ово лице има најмање обавезу да: 1) информише и даје мишљење руковаоцу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности; 2) прати примену одредби овог закона, других закона и интерних прописа руковаоца или обрађивача који се односе на заштиту података о личности, укључујући и питања поделе одговорности, подизања свести и обуке запослених који учествују у радњама обраде, као и контроле; 3) даје мишљење, када се то затражи, о процени утицаја обраде на заштиту података о личности и прати поступање по тој процени, у складу са чланом 54. ЗЗПЛ; 4) сарађује са Повереником, представља контакт тачку за сарадњу са Повереником и саветује се са њим у вези са питањима која се односе на обраду, укључујући и обавештавање и прибављање мишљења из члана 55. ЗЗПЛ.

Поред наведеног, лицу за заштиту података о личности могу се обратити лица на које се подаци односе, у вези са свим питањима која се односе на обраду њихових података о личности, као и у вези са остваривањем њихових права прописаних ЗЗПЛ.

Лице за заштиту података о личности може да обавља друге послове и извршава друге обавезе, а руковалац или обрађивач дужни су да обезбеде независност лица за заштиту података о личности у извршавању својих обавеза, као и то да извршавање других послова и обавеза не доведе лице за заштиту података о личности у сукоб интереса (члан 57. ст. 3. и 8. ЗЗПЛ).

Појам сукоба интереса није дефинисан ЗЗПЛ, па је начелно мишљење Повереника да би сукоб интереса постојао у случају када лице за заштиту података није у могућности да независно извршава своје оба-

везе, као што је, примера ради, ситуација када би лице за заштиту података о личности одређивало сврху и начин обраде података о личности.

Сагласно члану 5. став 2. ЗЗПЛ, одговорност за поступање је на руковоацу, стога руковалац је тај који мора бити у могућности да предочи, односно докаже извршавање ЗЗПЛ предвиђених обавеза у вези са обрадом података.

Дакле, руковалац самостално, с обзиром на правну форму и специфичности своје организационе структуре, а имајући у виду обим и врсту података које обрађује, као и одредбе посебних прописа којима се уређује обрада података о личности у одређеној области/делатности, процењује да ли одређено лице има довољно знања и искуства у области заштите података о личности да би могло бити именовано за лице за заштиту података и како би било у могућности да испуњава своје обавезе из ЗЗПЛ, као и могућност постојања сукоба интереса.

У погледу питања које се тиче регистрације лица за заштиту података о личности указујемо да је сагласно одредбама члана 56. ст. 10-12. ЗЗПЛ руковалац/обрађивач дужан да објави контакт податке лица за заштиту података о личности и достави их Поверенику који води евиденцију лица за заштиту података о личности.

Број: 073-14-991/2022-02

3.6. Пренос података у Сједињене Америчке Државе и мере заштите података о личности

Питање: Да ли се одговарајуће мере заштите података о личности могу обезбедити закључењем стандардних уговорних клаузула које је сачинио Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у складу са чланом 45. ЗЗПЛ, у случају када се пренос података врши између два руковоаца, од којих један има седиште на територији Републике Србије, а други на територији Сједињених Америчких Држава, те се подаци који се односе на држављане Републике Србије, од стране руковоаца из Србије, преносе руковоацу у Сједињеним Америчким Државама?

Стандардне уговорне клаузуле које је, у складу са ЗЗПЛ, утврдио Повереник, јесу један од начина на који се могу обезбедити одговарајуће мере заштите података приликом њиховог преноса у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију, само у случају када се ради о односу између руковоаца и обрађивача, па сходно томе нису примењиве на случај преноса од стране руковоаца другом руковоацу.

Одредбама члана 45. став 11. ЗЗПЛ Повереник је овлашћен да изради стандардне уговорне клаузуле које обавезују обрађивача према руковаоцу и које уређују обавезе које се односе на предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, права и обавезе руковаоца, као и на одређивање другог обрађивача за вршење посебних радњи обраде у име руковаоца.

На основу наведеног овлашћења Повереник је донео Одлуку о утврђивању Стандардних уговорних клаузула²² којом је уређен правни однос између руковаоца и обрађивача и које, у складу са одредбама тач. 4. и 5. Одлуке, могу бити примењене као самостални уговор, или као део уговора између руковаоца и обрађивача, у облику који је утврђен том одлуком и не могу се мењати.

Одредбама члана 65. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ поред осталог, предвиђено је да руковалац може да пренесе податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. ЗЗПЛ није утврђено постојање примереног нивоа заштите, ако је руковалац обезбедио одговарајуће мере заштите тих података и ако је лицу на које се подаци односе обезбеђена остваривост његових права и делотворна правна заштита, при чему су, као један од механизма обезбеђења одговарајућих мера заштите, предвиђене стандардне уговорне клаузуле израђене од стране Повереника у складу са чланом 45. ЗЗПЛ, којима се у целини уређује правни однос између руковаоца и обрађивача.

Како произлази из наведеног, Стандардне уговорне клаузуле које је, у складу са ЗЗПЛ, утврдио Повереник, јесу један од начина на који се могу обезбедити одговарајуће мере заштите података приликом њиховог преноса у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију, само у случају када се ради о односу између руковаоца и обрађивача, па сходно томе нису примењиве на случај преноса од стране руковаоца, другом руковаоцу.

С обзиром на то да право на заштиту у вези са обрадом података о личности, уређено ЗЗПЛ, припада сваком физичком лицу без обзира на држављанство, или друго лично својство, чињеница да су предмет обраде подаци који се односе на држављане Републике Србије није од значаја за поступање у складу са тим законом уколико обраду врши руковалац који има седиште у Републици Србији, у оквиру активности које се врше на територији Републике Србије, у смислу одредбе члана 3. став 3. истог закона.

Број: 073-14-1950/2022-02.

22 „Службени гласник РС“ број 5/2)

3.7. Ревизорска кућа као руковалац подацима о личности

Питање: Да ли је, у случају законске ревизије, потребно да субјект ревизије, као руковалац подацима, и ревизорска кућа, као обрађивач, закључе уговор о обради података, или ревизорска кућа приликом вршења ревизије поступа као трећа страна?

Мишљења смо да друштво за ревизију које врши законом уређену ревизију финансијских извештаја одређеног субјекта и с тим у вези обрађује податке о личности који су неопходни за извршење својих законом утврђених обавеза, поступа као руковалац у смислу члана 12. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ.

ЗЗПЛ на системски начин уређује начела и друга општа правила обраде података о личности, укључујући одређене обавезе за руковаоце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима друштвеног живота уређује посебним прописима којима је уређена та област.

Сагласно дефиницији из члана 4. ЗЗПЛ, руковалац је лице које самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде података о личности, док обрађивач представља лице које обрађује податке о личности у име руковаоца. Сходно наведеном, својство руковаоца/обрађивача одређује се у сваком појединачном случају у зависности од конкретних околности обраде података о личности.

Истим чланом ЗЗПЛ дефинисана је обрада података о личности као свака радња која се врши са подацима, и у тој дефиницији садржана је листа радњи обраде која није исцрпна и која, поред осталог, укључује прикупљање, бележење, похрањивање, употребу, откривање, брисање, итд.

При томе треба имати у виду да свака обрада података о личности мора бити у складу са начелима обраде из члана 5. ЗЗПЛ и испуњавати одговарајуће услове из члана 12, односно 17. ЗЗПЛ, који се односе на законитост обраде, у зависности од околности конкретног случаја, те да је руковалац дужан да извршава и друге обавезе у вези са вршењем обраде података о личности утврђене у ЗЗПЛ.

Мишљења смо да друштво за ревизију које врши законом уређену ревизију финансијских извештаја одређеног субјекта и с тим у вези обрађује податке о личности који су неопходни за извршење његових законом утврђених обавеза поступа као руковалац у смислу члана 12. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ.

Напослетку истичемо да се у погледу других услуга које евентуално пружа друштво за ревизију не може искључити могућност да у односу на неку конкретну обраду података о личности има својство

заједничког руковаоца или обрађивача, у складу са одредбама члана 43. односно 45. ЗЗПЛ, будући да својство одређеног субјекта у обради података о личности, како је наведено, зависи од природе обраде и конкретних послова поводом обраде података о личности које дати субјект врши.

Број:073-14-233/2022-02

3.8. Обрада података из казнене евиденције

Питање: Да ли би, имајући у виду члан 19. и члан 12. тачка 3) ЗЗПЛ, као и члан 102. тач. 3. и 5. Кривичног законика, била дозвољена и на закону заснована обрада података из казнене евиденције достављена од стране лица на које се подаци односе и која би се вршила од стране руковаоца радњом обраде која подразумева само 'увид'? Које би обавезе руковалац имао у случају да врши обраду таквих података о личности? Да ли би се таква обрада података о личности сматрала обртом посебних врста података о личности?

Правни основ за обраду података о личности која је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца у смислу члана 12. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, мора бити одређен законом, те би обрада података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности (укључујући „увид“ у податке) била законита уколико је обрада неопходна за извршење посебним законом утврђених обавеза одређеног субјекта – руковаоца подацима.

Одредбама члана 19. став 1. ЗЗПЛ утврђено је да се обрада података о личности, који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности, може вршити на основу члана 12. став 1. тог закона само под надзором надлежног органа или, ако је обрада допуштена законом, уз примену одговарајућих посебних мера заштите права и слобода лица на које се подаци односе.

Одредбама члана 12. став 1. ЗЗПЛ утврђени су услови под којима је обрада података о личности законита, па је у тачки 3) тог става утврђено да је обрада законита ако је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца.

Сагласно одредби члана 14. став 1. ЗЗПЛ, основ за обраду података из члана 12. став 1. тачка 3) одређује се законом.

Одредбама члана 102. ст. (3) и (5) Кривичног законика утврђено је да се подаци из казнене евиденције могу, на образложен захтев, дати

и државном органу, предузећу, другој организацији или предузетнику, ако још трају правне последице осуде или мере безбедности и ако за то постоји оправдани интерес заснован на закону, као и да се грађанима, на њихов захтев, могу давати подаци о њиховој осуђиваности или неосуђиваности.

Из наведеног произлази да основ за обраду података о личности која је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца мора бити одређен законом, те да би, сходно томе, обрада података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности (укључујући „увид” у податке) била законита, у смислу члана 12. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, уколико је обрада неопходна за извршење посебним законом утврђених обавеза одређеног субјекта – руковаоца подацима.

Са друге стране, лице на које се односе подаци има право да од руковаоца који врши обраду захтева приступ подацима у складу са одредбама чл. 26. и 27. ЗЗПЛ. То лице може од руковаоца да затражи и достављање копије података, у случају када се обрада врши у тзв. општем режиму, али не и у случају када обраду врши надлежни орган у посебне сврхе у смислу члана 6. став 3. ЗЗПЛ. С тим у вези потребно је водити рачуна о томе да се из саме чињенице да лице на које се односе подаци има право да од руковаоца тражи копију података не може изводити закључак да треће лице може да врши увид у добијену копију података и/или било коју другу радњу обраде тих података, осим када за то постоји одговарајући правни основ.

Подаци о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности нису обухваћени категоријом посебне врсте података о личности, која је дефинисана чланом 17. став 1. ЗЗПЛ, али свакако представљају осетљиве податке чија обрада са собом носи висок ризик за права и слободе лица на која се ти подаци односе.

Обавезе руковаоца подацима који, у циљу поштовања својих законом утврђених обавеза, врши обраду података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности, огледају се у извршавању обавеза прописаних ЗЗПЛ (поштовање начела обраде, вођење евиденције радњи обраде, предузимање техничких, организационих и кадровских мера заштите података, процена утицаја обраде на заштиту података и др.), као и обавеза прописаних посебним законом и другим прописима донетим у складу са одговарајућим законом.

3.9. Објављивање података о личности у монографији високошколске установе

Питање: Да ли високошколска установа има право на објаву података без сагласности дипломираних студената чија би се имена налазила у припреманој монографији, имајући у виду члан 88. ЗЗПЛ, односно могућност искључења одредби Главе II до VI ЗЗПЛ када се обрада података врши у сврхе новинарског истраживања, односно научног, уметничког или књижевног изражавања?

Примена одредаба члана 88. ЗЗПЛ подразумева испуњеност два услова, и то: 1. да се ради о обради која се врши у сврху новинарског истраживања и објављивања информација у медијима, односно у сврху научног, уметничког или књижевног изражавања; и 2. да су у конкретном случају та ограничења неопходна у циљу заштите слободе изражавања и информисања.

Одредбама члана 88. ЗЗПЛ утврђено је да се на обраду података о личности која се врши у сврхе новинарског истраживања и објављивања информација у медијима, као и у сврхе научног, уметничког или књижевног изражавања, не примењују одредбе главе II. до VI. и чл. 89. до 94. тог закона, ако су у конкретном случају та ограничења неопходна у циљу заштите слободе изражавања и информисања.

Из цитираног члана произлази да је опсег његове примене ограничен на случајеве у којима се обрада података о личности врши само у неку од сврха које су изричито одређене тим чланом, тј. у сврхе новинарског истраживања и објављивања информација у медијима, односно у сврхе научног, уметничког или књижевног изражавања и ако су у конкретном случају та ограничења неопходна у циљу заштите слободе изражавања и информисања.

Следствено томе, примена поменутог члана ЗЗПЛ подразумева испуњеност два услова, и то: 1. да се ради о обради која се врши у сврху новинарског истраживања и објављивања информација у медијима, односно у сврху научног, уметничког или књижевног изражавања; и 2. да су у конкретном случају та ограничења неопходна у циљу заштите слободе изражавања и информисања.

Имајући у виду да одговорност за поступање у складу са ЗЗПЛ, као и обавеза доказивања таквог поступања, лежи на руковооцу, да би правилно применио одредбе ЗЗПЛ руковалац најпре треба да на недвосмислен начин одреди сврху обраде података о личности коју намерава да врши, а затим да, у односу на тако одређену сврху обраде, утврди да ли су испуњени други услови за обраду.

Подсећања ради, напомињемо да, у складу са одредбама члана 57. ЗЗПЛ, високошколска установа има обавезу да у све послове који се односе на заштиту података о личности укључи лице за заштиту података, па је потребно да то учини и овом приликом.

Број: 073-14-1860/2022-02

3.10. Право на заборав и обрада података о личности од стране Српске православне цркве

Питање: Да ли право на заборав постоји и у случају обраде коју врши Српска православна црква?

Сагласно одредбама члана 93. ЗЗПЛ, цркве и верске заједнице могу примењивати своја свеобухватна правила у погледу заштите физичких лица у вези са обрадом података о личности, која морају бити у складу са тим законом.

Чланом 30. ЗЗПЛ предвиђено је право на брисање података о личности, које подразумева обавезу руковаоца да, под одређеним условима, на захтев лица чије податке обрађује, обрише те податке, као и да, уколико је податке јавно објавио, предузме све разумне мере, у складу са доступним технологијама и могућностима сношења трошкова њихове употребе, у циљу обавештавања других руковалаца који те податке обрађују да је лице на које се подаци односе поднело захтев за брисање свих копија података и упућивања, односно електронских веза према тим подацима. Ово право познато је и као „право на заборав“.

У ЗЗПЛ су прописани случајеви у којима је руковалац дужан да избрише податке, и то: ако подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; ако је лице на које се подаци односе опозвало пристанак на основу којег се врши обрада, а нема другог правног основа за обраду; ако је лице на које се подаци односе поднело приговор на обраду која се врши у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца, као и у циљу остварења легитимних интереса руковаоца, а нема другог правног основа за обраду који претеже над легитимним интересом, правом или слободом лица на које се подаци односе, односно за потребе директног оглашавања; ако подаци морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца и ако се ради о подацима који су прикупљени у

вези са коришћењем услуга информационог друштва за чију је обраду пристанак дало то лице у складу са чланом 16. став 1. ЗЗПЛ (малолетно лице које је навршило 15 година).

У ЗЗПЛ је, такође, предвиђена и могућност да се одредбе које се односе на право на брисање података о личности не примењују уколико је њихова обрада неопходна због: остваривања слободе изражавања и информисања; поштовања законске обавезе руковоаца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковоаца; остваривања јавног интереса у вези са јавним здрављем, у складу са ЗЗПЛ; сврхе архивирања у јавном интересу, сврхе научног или историјског истраживања, као и статистичке сврхе, на чију се обраду примењују одговарајуће мере заштите права и слобода лица, а оправдано се очекује да би остваривање права могло да онемогући или битно угрози остваривање циљева те сврхе; подношења, остваривања или одбране правног захтева.

Сагласно одредбама члана 93. ЗЗПЛ, обрада података о личности коју врше цркве и верске заједнице мора бити у складу са тим законом, иако поменути руковоаци могу примењивати своја свеобухватна правила у погледу заштите физичких лица у вези са обрадом података о личности.

Сходно томе, лице на које се односе подаци чију обраду врши одређена црква као руковалац подацима, има право да поднесе тој цркви захтев за брисање података, с тим што треба имати у виду да право није апсолутно, те да постоје ситуације у којима руковалац неће удовољити поднетом захтеву.

У сваком случају, лице које сматра да руковалац, у поступку по његовом захтеву за остваривање неког од права у вези са обрадом података о личности, укључујући право на брисање података, није поступио у складу са ЗЗПЛ, може да поднесе притужбу Поверенику.

Број: 073-14-1985/2022-02

3.11. Стандардне уговорне клаузуле које је утврдио Повереник

Питање: Да ли постоји званични или незванични превод на енглески језик Стандардних уговорних клаузула које је, у складу са српским ЗЗПЛ, утврдио Повереник, а ако такав превод не постоји, да ли је дозвољено креирање енглеске верзије за коришћење у уговорима на енглеском језику, или би такво коришћење учинило Стандардне уговорне клаузуле неважећим?

Текст Стандардних уговорних клаузула које је, у складу са ЗЗПЛ, утврдио Повереник, сачињен је на српском језику, без званичног превода на енглески или други страни језик.

Текст Стандардних уговорних клаузула које је, у складу са ЗЗПЛ, утврдио Повереник, сачињен је на српском језику, без званичног превода на енглески, или други страни језик.

Поменуте стандардне уговорне клаузуле уређују однос између руковаоца и обрађивача и, с обзиром на то да је њихова примена везана за случајеве обраде података о личности на које се примењује домаћи Закон, оне морају бити закључене на српском језику, с тим што нема сметњи да уговорне стране за своје потребе обезбеде превод стандардних уговорних клаузула на одговарајући страни језик. Уколико би, међутим, уговорне стране закључиле Стандардне уговорне клаузуле само на страном језику, исте не би биле важеће у смислу домаћег Закона.

Број: 073-14-1986/2022-02

3.12. Члан 36. Закона о адвокатури као правни основ за обраду података о личности

Питање: Да ли је орган државне управе обавезан да, на захтев адвоката поднет с позивом на члан 36. Закона о адвокатури подносиоцу достави тражене податке?

Право на информацију, из члана 36. Закона о адвокатури, по својој правној природи јесте посебно право, чије остваривање није уређено ни Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја²³, ни ЗЗПЛ.

Право на информацију, из члана 36. Закона о адвокатури - којим је у ставу 1. предвиђено да адвокат има право да, у циљу пружања правне помоћи, од државних органа, установа, предузећа и других организација тражи и добије информације, списе и доказе који су у њиховом поседу или под њиховом контролом, док је у ставу 2. утврђено да су државни органи, установе и предузећа дужни да, у складу са законом, адвокату омогуће приступ информацијама, списима и доказима - по

²³ „Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021

својој правној природи јесте посебно право и неопходно га је разликовати од права о чијем остваривању се стара Повереник.

Наиме, сагласно одредбама чл. 5. и 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, права уређена тим законом (право тражиоца да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да ли му је она иначе доступна, право да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упуту поштом, факсом, електронском поштом или на други начин) припадају свима под једнаким условима. У складу са тим, подносилац захтева за приступ информацијама од јавног значаја може бити свако, без обзира на делатност коју обавља, или друго лично својство, па сходно томе евентуална чињеница да тражилац, који је у складу са поменутим законом поднео захтев за приступ информацијама од јавног значаја органу јавне власти који поседује тражену информацију, има својство адвоката, не би могла бити од утицаја на остваривање поменутих права.

Са друге стране, када је реч о обавези државних органа, установа, предузећа и других руковалаца подацима о личности да поступају у складу са ЗЗПЛ, мишљења смо да члан 36. Закона о адвокатури, сам по себи, не представља законски основ по коме се подаци о одређеном физичком лицу могу учинити доступним адвокату у циљу пружања правне помоћи, имајући у виду да поменути члан, у погледу обавезе државних органа, установа и предузећа да адвокату омогуће приступ подацима, упућује на примену посебног закона, те је, да би омогућавање адвокату приступа подацима о личности било законито са становишта примене ЗЗПЛ, неопходно да та материја буде уређена посебним законом.

Број: 073-14-2835/2022-02

3.13. Чињење доступним података о личности органу који је законом овлашћен да тражи и прими тражене податке

Питање: Да ли орган власти који, у складу са законом, води евиденцију која садржи податке који се односе на изречене кривичне санкције, има обавезу да прибави пристанак лица на које се подаци односе пре него што одређени податак учини доступним другом органу који је законом овлашћен да тражи и прими тражени податак?

Када се ради о обради података о личности која је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковооца или у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења, у смислу одредаба члана 12. став 1. тач. 3) и 5) ЗЗПЛ, или о обради коју врше надлежни органи у посебне сврхе, у смислу одредаба члана 13. Закона, за које случајеве обраде основ мора бити одређен законом, није потребно прибављати и пристанак лица на које се подаци о личности односе.

Сагласно одредбама члана 19. ЗЗПЛ, обрада података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности се може вршити на основу члана 12. став 1. тог закона само под надзором надлежног органа или, ако је обрада допуштена законом, уз примену одговарајућих посебних мера заштите права и слобода лица на које се подаци односе, као и да се јединствена евиденција о кривичним пресудама води искључиво од стране и под надзором надлежног органа.

Под надлежним органима, сагласно одредбама члана 4. тачка 26) ЗЗПЛ, подразумевају се: органи власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној и националној безбедности као и правно лице које је за вршење наведених послова овлашћено законом.

Када је у питању обрада података о личности која се врши у циљу поштовања правних обавеза руковооца или у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковооца, у смислу одредаба члана 12. став 1. тачка 3) и 5) ЗЗПЛ, сагласно одредбама члана 14. ЗЗПЛ, основ за такву обраду одређује се законом.

Обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе је законита само ако је та обрада неопходна за обављање послова надлежног органа и ако је прописана законом. (члан 13. ЗЗПЛ).

Према томе, са становишта примене поменутог закона, да би одређена обрада, укључујући и прикупљање података, достављање или на други начин чињење истих доступним другом субјекту била дозвољена, неопходно је да најпре сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да за намеравану обраду постоји одговарајући правни основ, тј. да је субјект који је поднео захтев за доставу података овлашћен да обрађује тражене податке у ту сврху, као и да је руковалац обавезан да податке учини доступним, а имајући у виду и посебне прописе који се примењују у конкретном случају.

Уколико се ради о обради података о личности која је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца или у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења, у смислу одредаба члана 12. став 1. тачке 3) и 5) ЗЗПЛ, или, уколико је у питању обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе, за које случајеве обраде је сагласно одредбама члана 13. ЗЗПЛ, основ одређен законом, није потребно прибављати и пристанак лица на које се подаци о личности односе.

Број: 073-14-2925/2022-02

3.14. Интерни акт о заштити података о личности и обрада података о личности великог броја лица

Питање: Да ли је потребно да руковалац подацима о личности достави Поверенику интерни акт којим је ближе уредио поступање са подацима о личности чију обраду врши у оквиру своје делатности и да ли постоји неки утврђени, подразумевани или уобичајени цензус после кога се обрада података сматра обрадом података великог броја лица, када се ради о обавези одређивања лица за заштиту података о личности?

Руковалац подацима о личности нема обавезу да Поверенику проактивно достави свој интерни акт о заштити података о личности. Приликом утврђивања да ли, у одређеном случају, руковалац врши обраду података великог броја лица, односно обраду у великом обиму, треба узети у обзир факторе као што су конкретан број лица чији се подаци обрађују, или њихов удео у релевантном становништву, обим података, трајност активности обраде, географски обухват активности обраде и сл.

Доношење општег акта о заштити података о личности представља једну од мера које руковалац, у складу са одредбама члана 41. ЗЗПЛ, може предузети како би обезбедио да обраду података о личности врши у складу са тим законом и био у могућности да то предочи.

Законом, међутим, ова мера није предвиђена као императивна обавеза руковоаца, већ је руковалац тај који је дужан да, узимајући у обзир релевантне аспекте обраде коју врши, као што су природа, обим, околности и сврха обраде, као и вероватноћа наступања и ниво ризика за права и слободе лица, одреди мере које ће предузети, међу којима може бити доношење једног или више интерних аката.

О овој мери није потребно обавештавати Повереника, осим на његов захтев, тј. у оквиру неког од поступака чије је вођење у његовом делокругу.

Сходно томе, није потребно да руковалац проактивно достави Поверенику интерни акт који је донео.

Када се ради о евентуалној обавези руковаоца/обрађивача да одреди лице за заштиту података о личности, указујемо да је сваки руковалац/обрађивач тај који је, с обзиром на све релевантне околности обраде података о личности коју врши, одговоран за примену ЗЗПЛ, док Повереник свој став о одређеној обради може да заузме само након што, у неком од поступака за чије је вођење надлежан (као што је поступак надзора, поступак по притужби и др.) утврди околности одређене обраде.

Наиме, у складу са одредбама члана 56. став 2. ЗЗПЛ, руковалац и обрађивач имају обавезу да одреде лице за заштиту података о личности ако се ради о једаном од случајева одређених одредбама тач. 1)-3) тог члана, односно ако се: 1) обрада врши од стране органа власти, осим у случају обраде коју врши суд у сврху обављања судских овлашћења; 2) основне активности руковаоца или обрађивача састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе и 3) ако се основне активности руковаоца или обрађивача састоје у обради посебних врста података о личности из члана 17. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. ЗЗПЛ, у великом обиму.

У свим осталим случајевима одређивање лица за заштиту података о личности не представља обавезу за руковаоца, односно обрађивача, већ могућност о којој они самостално одлучују.

С обзиром на то да изрази који су употребљени у ЗЗПЛ за утврђивање услова од којих зависи обавеза одређивања лица за заштиту података о личности, и то: „основне активности руковаоца или обрађивача”, „редован и систематски надзор” и „великог броја лица”, односно „у великом обиму”, нису ближе дефинисани ЗЗПЛ, мишљења смо да руковалац, односно обрађивач, приликом утврђивања да ли се у одређеном случају ради о њиховим основним активностима треба да пођу од тога да ли се обрада односи на оне активности које су неодвојиве од делатности коју руковалац/обрађивач обавља, односно које су кључне за остваривање циљева у оквиру делатности коју руковалац/обрађивач обавља. Затим, да приликом утврђивања да ли се у одређеном случају ради о редованом и систематском надзору треба узети у обзир редовност и систематичност праћења понашања лица на која се односе подаци који се обрађују, тј. да ли се обрада података врши

трајно, или у одређеном временском периоду, да ли је континуирана, односно да ли се понавља, тј. да ли је стална или периодична, да ли је организована, да ли је осмишљена као део плана или стратегије; док приликом утврђивања да ли се у одређеном случају ради о великом броју лица, односно о обради у великом обиму, треба узети у обзир факторе као што су конкретан број лица чији се подаци обрађују, или њихов удео у релевантном становништву, обим података, трајност активности обраде, географски обухват активности обраде и сл.

Број: 073-14-3341/2021-02

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ОБРАДЕ НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Руковалац има нову обавезу, која је прописана ЗЗПЛ, да пре него што започне са обрадом, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштити података о личности, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица.

Како би руковоцима олакшао извршење наведене обавезе Повереник за информације од јавног значаја и заштити података о личности је у сачинио документи са смерницама за израду процене утицаја обраде на заштити података о личности који у наставку објављујемо.

ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ОБРАДЕ НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Одредбом члана 2. став 1. ЗЗПЛ („Службени гласник РС“ број 87/18) утврђено је да се тим законом обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности.

У том циљу, у ЗЗПЛ су, поред осталог, прописане обавезе које се односе на руковаоце подацима, међу којима је и обавеза руковаоца да, пре него што започне са обрадом, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и коришћењем у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица.

Процена утицаја обраде на заштиту података о личности (у даљем тексту: процена утицаја) је нов правни институт у правном систему Републике Србије, који је уређен чланом 54. ЗЗПЛ, а под којим се подразумева поступак у којем се, пре започињања обраде, систематично и свеобухватно сагледава намера обраде података о личности, процењује неопходност и пропорционалност те обраде, идентификују ризици који могу угрозити права и слободе појединаца и одређују мере за отклањање или умањење ризика.

Под ризиком се, у овом контексту, подразумева догађај који може наступити услед радњи обраде, а који има потенцијал да проузрокује штету за права и слободе лица о чијим подацима је реч, тако да поступак процене утицаја, практично, представља помоћни инструмент за доношење одлука у вези са обрадом података.

О извршеној процени утицаја руковалац сачињава акт у писаној форми који, осим што треба да допринесе обезбеђењу заштите права и слобода физичких лица, треба и да помогне руковаоцима да, у складу са начелом „одговорност за поступање“ из члана 5. ЗЗПЛ, предоче испуњавање својих обавеза и поступање у складу са ЗЗПЛ.

Ко је дужан да изврши процену утицаја

Обавезу да изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности има руковалац.

Појам руковаоца дефинисан је чланом 4. став 1. тачка 8) ЗЗПЛ и под истим се подразумева физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде.

Када два или више учесника у обради имају својство заједничких руковалаца у смислу члана 43. ЗЗПЛ, они морају на транспарентан начин одредити одговорност сваког од њих за поштовање обавеза прописаних ЗЗПЛ-ом, што се односи и на обавезу спровођења процене утицаја. Додатно, у акту о процени утицаја потребно је навести који од заједничких руковалаца је одговоран за спровођење процене утицаја у конкретном случају.

Руковалац може поверити трећем лицу израду акта о процени утицаја, али је одговорност за правилно вршење процене утицаја и даље поступање у складу са ЗЗПЛ увек на руковоацу и исто се не може пренети на другог.

Процена утицаја треба да представља производ тимског рада у који је потребно укључити представнике свих организационих делова руковаоца чији је делокруг рада/послова у вези са намераваном обрадом.

Када се врши процена утицаја

Процена утицаја се врши пре започињања предвиђених радњи обраде, а препорука је да се процес на изради процене утицаја започне што је пре могуће током планирања обраде.

У случају да је обрада започета пре почетка примене ЗЗПЛ, руковалац нема обавезу да изврши процену утицаја, али је дужан да, у складу са чланом 41. ЗЗПЛ, континуирано предузима одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада врши у складу са тим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица.

У којим случајевима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја

Обавеза руковаоца да изврши процену утицаја не односи се на сваку намеравану обраду, већ само на ону обраду за коју постоји вероватноћа да ће проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица чији подаци о личности се обрађују.

У складу са чланом 54. став 2. ЗЗПЛ, ако више сличних радњи обраде могу проузроковати сличне високе ризике за заштиту података о личности, може се извршити заједничка процена. У том смислу, руковалац може извршити једну процену утицаја којом ће обухватити више поступака обраде које врши када су ти поступци слични у погледу природе, обима, околности, сврхе и ризика обраде, као што, под истим

условом, више руковалаца може извршити једну процену утицаја. Спровођење једне (заједничке) процене утицаја потребно је образложити.

Случајеви у којима је спровођење процене утицаја обавезно одређени су 33ПЛ-ом и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“ бр. 45/19 и 112/20) коју је, у складу са својим законским овлашћењем, донео Повереник.

Осим у случајевима одређеним 33ПЛ-ом и Одлуком, руковалац је, у складу са одредбом члана 54. став 1. 33ПЛ, обавезан да изврши процену утицаја и у другим случајевима ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица.

1. Случајеви одређени 33ПЛ-ом

Чланом 54. став 4. 33ПЛ је прописано да се процена утицаја обавезно врши у случају:

- 1) систематске и свеобухватне процене стања и особина физичког лица која се врши помоћу аутоматизоване обраде података о личности, укључујући и профилисање, на основу које се доносе одлуке од значаја за правни положај појединца или на сличан начин значајно утичу на њега;
- 2) обраде посебних врста података о личности из члана 17. став 1. и члана 18. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. 33ПЛ, у великом обиму;
- 3) систематског надзора над јавно доступним површинама у великој мери.

2. Случајеви одређени Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја

и заштиту података о личности, у тачки 2. је, уз случајеве одређене ЗЗПЛ-ом, одређено још шест случајева када се процена утицаја мора извршити. То су случајеви:

- 1) обраде података о личности деце и малолетника у сврху профилисања, аутоматизованог одлучивања или за маркетиншке сврхе;
- 2) употребе нових технологија или технолошких решења за обраду података о личности или са могућношћу обраде података о личности који служе за анализу или предвиђање економске ситуације, здравља, склоности или интересовања, поузданости или понашања, локације или кретања физичких лица;
- 3) обраде података о личности на начин који укључује праћење локације или понашања појединца у случају системске обраде података о комуникацији насталих употребом телефона, интернета или других средстава комуникације;
- 4) обраде биометријских података у циљу јединствене идентификације запослених од стране послодавца и у другим случајевима обраде података о личности запослених од стране послодавца употребом апликација или система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације и сл.;
- 5) обраде података о личности укрштањем, повезивањем или провером подударности из више извора;
- 6) обраде посебних врста података о личности у сврху профилисања или аутоматизованог одлучивања.

С обзиром на то да ЗЗПЛ не одређује значење израза „систематска и свеобухватна процена“, „стања и особина физичког лица“ и др, нити даје овлашћење за доношење подзаконског акта којим би се ова материја ближе уредила, Повереник је, узимајући у обзир смернице које се у вези са овом материјом примењују у Европској унији, мишљења да се под појмом **„систематска процена“** подразумева свака процена стања и особина одређеног лица која се врши у одређеним интервалима, одређеном временском периоду који траје дуже или који се понавља у дефинисаном периоду или која се врши константно или периодично, која се врши према одређеном систему који је унапред договорен, који је организован или методичан, која је одређена као део општег плана за прикупљање података или која се спроводи као део неке стратегије, док се под појмом **„свеобухватна процена“** подразумева обимна процена стања или особина одређеног лица, или целокупна процена одређеног аспекта нечијег живота. Израз **„стања и особина физичког лица“** треба, у интересу физичког лица, тумачити широко, и под истим подразумевати како здравствено стање (физичко или ментално), социјално стање, економско стање, тако и свако друго стање или аспект, односно својство физичког лица.

За постојање обавезе вршења процене утицаја, битно је да се процена стања или особина врши помоћу аутоматизоване обраде, укључујући и профилисање, и да се на основу исте доносе одлуке од значаја за правни положај појединца или на сличан начин значајно утичу на њега.

Одредбама члана 4. тачка 5) ЗЗПЛ одређено је да израз **„профилисање“** означава сваки облик аутоматизоване обраде који се користи да би се оценило одређено својство личности, посебно у циљу анализе или предвиђања радног утицаја физичког лица, његовог економског положаја, здравственог стања, личних склоности, интереса, поузданости, понашања, локације или кретања. Профилисање не подразумева да свака радња обраде мора бити извршена искључиво на аутоматизован начин, али мора укључивати неки облик аутоматизоване обраде. У овом контексту потребно је имати у виду и то да не доводи свако класификовање појединаца до профилисања, већ оно које се користи да би се оценило одређено својство личности.

За постојање обавезе вршења процене утицаја, потребно је и да процена стања и особина физичког лица која се врши помоћу аутоматизоване обраде података о личности, укључујући и профилисање, доводи до одлуке која је од значаја за правни положај појединца, или на сличан начин значајно утиче на њега. Под **„одлуком од значаја за правни положај појединца“** подразумева се одлука која утиче на права и слободе, односно обавезе тог лица, или на предузимање правних радњи, док под **„одлуком која на сличан начин значајно утиче на појединца“** треба подразумевати одлуку која је, по својим последицама, једнако важна за то лице, односно да одлука има потенцијал да значајно утиче на околности, понашање или одлуке појединца, или да може да доведе до његове дискриминације.

Сагласно члану 17. став 1. ЗЗПЛ, у категорију **посебних врста података о личности** спадају подаци којима се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење, чланство у синдикату, генетски подаци, биометријски подаци који се обрађују у циљу јединствене идентификације лица, подаци о здравственом стању и подаци о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица.

Под **систематским надзором** треба подразумевати обраду која укључује све облике посматрања, праћења или контроле физичких лица, било у онлајн или офлајн окружењу.

Приликом одређивања да ли се обрада врши **„у великом обиму“**, односно **„у великој мери“** требало би узети у обзир параметре као што су: број лица чији се подаци обрађују, односно њихов удео у реле-

вантном становништву, број и обим података који се обрађују, дужина трајања обраде, географско подручје на коме се врши обрада и сл.

Природа, обим, околности и сврха обраде су поред осталог, фактори који се морају узети у обзир приликом спровођења процене утицаја обраде, међутим исти нису дефинисани ЗЗПЛ-ом, те у наставку дајемо објашњење наведених појмова.

Природа обраде је појам који се односи на контекст обраде и, следствено томе, у себи садржи више параметара, тако да обухвата релевантне аспекте конкретног случаја обраде. Руководалац, приликом одређивања природе обраде, треба да размотри које се врсте радњи обраде врше и на који начин, која је врста података о личности који се обрађују укључујући и то да ли се обрађују посебне врсте података о личности или подаци о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима, на које категорије лица се подаци односе, да ли се обрађују подаци малолетних лица или других осетљивих категорија (нпр. стара лица, пацијенти, незапослена лица, особе са инвалидитетом и др.), који је правни основ обраде (нпр. пристанак лица, уговор са лицем, правна обавеза или законом прописано овлашћење руковооца и др.), да ли се подаци о личности преносе у другу државу или међународну организацију и уз које механизме обезбеђивања примереног нивоа заштите података о личности (чл.63.-71. ЗЗПЛ), да ли руководалац има одређено лице за заштиту података о личности, те сви други параметри који могу бити од значаја у конкретном случају.

Обим обраде је појам који обухвата количину и разноврсност података, да ли се обрада односи и на посебне врсте података о личности или податке у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима, колико често ће се подаци обрађивати, трајање обраде, на колико лица ће се обрада односити, које географско подручје ће обрада обухватити и сл.

Околности обраде је појам који обухвата факторе који могу бити од утицаја на намеравању обраду, као што су нпр. извор података (лице о чијим подацима је реч или други субјект и који), однос руковооца са лицем чији подаци се обрађују (нпр. да ли постоји однос субординације; да ли се ради о односу послодавац-запослени и сл.), у којој мери лица чији подаци се обрађују имају контролу над својим подацима, да ли су намеравана обрада и начин обраде очекивани од стране лица, да ли постоји ранија пракса са истом или сличном врстом обраде, на који начин ће руководалац пружити информације о обради и сл.

Сврха обраде је централни појам сваког појединачног случаја обраде података о личности, који даје одговор на питање зашто је у датом случају неопходно да руководалац врши обраду.

Обавезни елементи процене утицаја

Сагласно члану 54. став 6. ЗЗПЛ, процена утицаја најмање мора да садржи:

- 1) свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковаоца, ако он постоји;
- 2) процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде;
- 3) процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе из става 1. овог члана;
- 4) опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредби овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

1) Свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврха обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковаоца, ако он постоји

У овом делу акта о процени утицаја потребно је описати/навести:

- цео процес обраде, односно детаљно објаснити планиране активности у вези са обрадом;
- како се подаци прикупљају и ко је извор података (непосредно од лица, или од других субјеката и којих);
- који је однос руковаоца са лицима на која се подаци односе;
- категорија лица чији се подаци обрађују (нпр. запослени, клијенти, пацијенти, ученици и др.);
- да ли обрада обухвата податке о деци и малолетним лицима или о некој од осетљивих категорија становништва (нпр. стара лица, незапослена лица, пацијенти, особе са инвалидитетом и др.);
- колико лица ће бити обухваћено намераваном обрадом (укупан број или удео у одређеној категорији становништва);
- колико често ће се подаци обрађивати (да ли је обрада континуирана или периодична, у ком интервалу се врши и сл.);
- које географско подручје ће обрада обухватати;
- сврху обраде;
- које врсте података ће се обрађивати, укључујући и то да ли ће се обрађивати посебне врсте података о личности из члана 17.

- ЗЗПЛ или подаци о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. ЗЗПЛ;
- правни основ обраде података у смислу члана 12. ЗЗПЛ;
 - уколико ће се обрађивати посебне врсте података или подаци о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима, навести који додатни услов ће бити испуњен из члана 17. став 2. односно 19. ЗЗПЛ;
 - који су учесници у обради и њихово својство у смислу ЗЗПЛ (руковалац, заједнички руковаоци, обрађивач, прималац), на који начин су регулисани њихови међусобни односи;
 - дужности заједничких руковаца и обрађивача који учествују у обради, уколико постоје;
 - које радње обраде ће бити вршене (прикупљање, бележење, разврставање, груписање, похрањивање, мењање, откривање, достављање и/или друге радње у смислу члана 4. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ);
 - уколико је правни основ обраде легитимни интерес у смислу члана 12. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, потребно је дати детаљан опис тог легитимног интереса као правног основа обраде података о личности. Ближе о томе можете наћи у одговорима Повереника на најчешће постављена питања у вези са применом члана 12. став 1. тачка 6) Закона, доступним на интернет страници Повереника: www.poverenik.rs.
 - предности и користи које обрада може да има како за руковаоца, тако и за лица на које се подаци односе и/или за друштво у целини;
 - да ли ће се подаци преносити у другу државу или међународну организацију, коме (навести назив/пословно име и адресу), у коју конкретно државу/ међународну организацију (навести назив) и по ком правном основу и које су мере заштите права лица приликом таквог преноса података;
 - начин чувања података (нпр. у електронском и/или папирном облику)
 - рок чувања података;
 - техничке, организационе и кадровске мере заштите података;
 - све остале информације које су неопходне за потпуно разумевање намеравање обраде.

2) Процена неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде

У овом делу акта о процени утицаја потребно је описати/навести зашто је намеравана обрада неопходна и образложити сразмерност предвиђених радњи обраде у односу на сврху. Процена неопходности

и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде подразумева да руковалац размотри параметре као што су:

- да ли намеравана обрада заиста доприноси остварењу сврхе обраде и на који конкретно начин. У том смислу потребно је узети у обзир правни основ обраде, посебне прописе у одређеној области/делатности на коју се обрада односи, предвиђене мере заштите података;
- да ли се сврха обраде може постићи и без намераване обраде, а уколико руковалац оцени да то није могуће, исто је потребно образложити (нпр. које конкретно последице би наступиле уколико би обрада изостала и који циљеви руковаоца у таквом случају не би били остварени);
- да ли се иста сврха може остварити на мање инвазиван начин по приватност и друга права и слободе физичких лица (нпр. употребом мањег обима података, или друге врсте података, мање инвазивним начином обраде и сл.), а уколико руковалац оцени да то није могуће, исто је потребно образложити.

3) Процена ризика за права и слободе лица на које се подаци односе

У овом делу акта о процени утицаја руковалац треба да идентификује, опише и изврши анализу ризика, тј. да препозна и опише догађаје који могу изазвати одређену последицу-штету за права и слободе лица, њихов извор (порекло) и разлог појављивања, као и штетне последице које би могле настати уколико би се ти догађаји реализовали.

Потом је потребно извршити евалуацију ризика, тј. проценити њихов ниво.

Начин вршења процене ризика није одређен 33ПЛ-ом, па је то ствар интерне одлуке руковаоца. Оно што, међутим, произлази из одредаба члана 54. став 1. 33ПЛ, јесте да у вршењу процене ризика треба узети у обзир вероватноћу наступања одређеног догађаја и висину штетне/их последице/а које тај догађај може изазвати. Вероватноћа наступања одређеног догађаја представља меру извесности догађања, док висина штетних последица представља озбиљност могућег утицаја догађаја на права и слободе лица која се огледа у значају могућег губитка/ умањења права.

Ризике за права и слободе лица чији се подаци обрађују не треба ограничити само на оне догађаје који имају потенцијал да утичу на право на заштиту података о личности, већ треба обухватити и друге догађаје до којих може доћи приликом обраде, а који могу довести до губитка/умањења било ког људског права или слободе појединца,

попут права на слободу изражавања, слободу мисли, савести и вероисповести, слободу кретања, слободу удруживања и др.

4) Опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика

Пошто идентификује ризике које намеравана обрада може да проузрокује по права и слободе лица на које се подаци односе и одреди њихов ниво, потребно је да руковалац утврди мере које се намеравају предузети у односу на те ризике.

Мере могу бити техничке, организационе и кадровске.

Да би се руковалац определио за мере које су у конкретном случају одговарајуће, морају се узети у обзир ризици, њихов ниво и извори, као и други релевантни аспекти обраде, као што су природа, обим, околности и сврха обраде.

У зависности од утврђеног стања, мере, примера ради, могу укључивати следеће:

- доношење једног или више интерних аката;
- уређивање интерних процедура и овлашћења у вези са обрадом;
- обуку лица ангажованих на пословима обраде;
- опредељење за обраду мањег броја података или података друге врсте;
- краћи рок чувања података;
- избор технолошких средстава која омогућавају бољу заштиту и др.

Након утврђивања мера, потребно је поново одредити ниво ризика, односно проценити колики би био ниво ризика након примењених мера-тзв. преостали ризик, те, у зависности од исхода процене, размотрити могућност предузимања додатних мера и/или одустајања од обраде.

Уколико након извршене процене утицаја руковалац одлучи да отпочне намеравану обраду, предвиђене мере се имплементирају у поступак обраде и током трајања обраде се врши провера да ли те мере остварују очекиване резултате.

Руковалац је дужан да документује имплементацију мера и резултате које оне дају. Ако предвиђене мере не остварују очекиване резултате, или ако се установи постојање нових ризика, неопходно је поново спровести процену утицаја, уз опредељивање додатних мера.

Процена утицаја није једнократни акт, већ је то континуирани процес који се одвија све време трајања одређене обраде података о личности, те је руковалац дужан да према потреби, а најмање ако дође до промене нивоа ризика, провери да ли се обрада врши у складу са

извршеном проценом утицаја и да ли имплементирани мере и даље дају потребне резултате.

Мишљење лица на које се подаци односе

У складу са чланом 54. став 11. ЗЗПЛ, руковалац, према потреби, од лица на које се подаци односе, или њихових представника, тражи мишљење о радњама обраде које намерава да врши, не доводећи у питање заштиту пословних или јавних интереса или безбедност радњи обраде.

Према томе, иако не постоји законска обавеза да у сваком случају консултује лица чији се подаци обрађују, препорука је да руковалац, кад год је могуће, затражи мишљење о радњама обраде које намерава да врши од лица на која се ти подаци односе, или њихових представника (нпр. синдиката, удружења грађана и сл.). Уколико руковалац сматра да није могуће, или није потребно тражити мишљење лица на које се подаци односе, или њихових представника, или да би тражење мишљења могло да угрози његове пословне активности, односно јавни интерес или безбедност обраде, то би требало навести и на одговарајући начин образложити у акту о процени утицаја.

Начин на који ће руковалац затражити мишљење лица на које се подаци односе није детерминисан, већ га руковалац одређује у зависности од околности случаја. Тако, примера ради, руковалац може организовати спровођење анкете међу потенцијалним корисницима својих услуга, или на други начин омогућити заинтересованим лицима да се о томе изјасне.

Уколико се одлука руковаоца разликује од мишљења лица на које се подаци односе или њихових представника, потребно је исто забележити и образложити одлуку руковаоца да ипак започне процес обраде упркос томе што постоји другачије мишљење тих лица.

Мишљење лица за заштиту података о личности

Одредбом члана 54. став 3. ЗЗПЛ утврђено је да је руковалац дужан да приликом процене утицаја затражи мишљење лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено.

Ово значи да је руковалац, који у складу са одредбама члана 56. став 2. ЗЗПЛ има обавезу да одреди лице за заштиту података о личности, као и руковалац који формалноправно нема ту обавезу али је добровољно одредио лице за заштиту података о личности, дужан да

приликом процене утицаја затражи мишљење тог лица. У супротном, процена утицаја не би била извршена у складу са ЗЗПЛ.

Приликом давања мишљења лице за заштиту података о личности треба да узме у обзир питања као што су: да ли је у конкретном случају потребно спровести процену утицаја, на који начин би било најбоље спровести процену утицаја, да ли спроведена процена утицаја садржи све неопходне елементе, који би били ризици које намеравана обрада може да проузрокује и које мере заштите би биле потребне како би се идентификовани ризици умањили, да ли је потребно применити неке додатне мере заштите, да ли на основу тако спроведене процене утицаја може да се започне са намеравањем обрадом или је потребно затражити претходно мишљење Повереника, као и друга питања која могу бити значајна како би се процена утицаја извршила у складу са прописима и како би руковалац у највећој могућој мери обезбедио заштиту права и слобода физичких лица чији се подаци обрађују.

Лице за заштиту података о личности треба да дâ своје мишљење у писаној форми.

У случају неприхватања мишљења лица за заштиту података о личности, неопходно је да руковалац наведе разлоге неприхватања, као и да оправда и документује своју одлуку.

Улога лица за заштиту података о личности јесте и да прати процес обраде након спроведене процене утицаја, односно да прати да ли се процес обраде одвија у складу са наведеним у процени утицаја, као и да скрене пажњу руковаоцу уколико постоје одступања у поступању у односу на описано у процени утицаја и упозори на евентуалне пропусте.

Више о правима и дужностима лица за заштиту података о личности можете пронаћи на интернет страници Повереника www.poverenik.rs у делу „Заштита података“, или на линку <http://skr.rs/zkyi> односно у брошури која је саставни део ове публикације.

Претходно мишљење Повереника

Чланом 55. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика.

Према томе, не постоји обавеза руковаоца да затражи претходно мишљење Повереника о свакој намераваној обради за коју је извршио процену утицаја.

Само уколико процена утицаја, извршена у складу са 33ПЛ, указује да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик и након предузимања мера за њихово умањење, тј. да је и преостали ризик висок, руковалац је дужан да затражи претходно мишљење Повереника пре него што започне обраду.

У том случају руковалац је дужан да Поверенику, уз захтев за мишљење, и извршену процену утицаја достави податке о:

- 1) дужностима руковаоца и, ако постоје, заједничких руковаоци и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката;
- 2) сврхама и начинима намеравање обраде;
- 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом;
- 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено;
- 5) свим другим информацијама које затражи Повереник.

Обавезни елементи процене утицаја обраде коју врше надлежни органи у посебне сврхе

У складу са одредбама члана 54. став 8. 33ПЛ, процена утицаја обраде коју врше надлежни органи у посебне сврхе најмање мора да садржи:

- свеобухватан опис предвиђених радњи обраде;
- процену ризика по права и слободу лица на које се подаци односе;
- опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредби овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Појам „надлежни органи“ дефинисан је чланом 4. тачка 26) 33ПЛ, и под истим се подразумевају органи власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учесника кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној и националној безбедности и правно лице које за вршење наведених послова овлашћено законом.

Претходно мишљење Повереника уколико се ради о процени утицаја обраде коју врше надлежни органи у посебне сврхе

У складу са одредбама члана 55. став 3. ЗЗПЛ, ако обраду врши надлежни орган у посебне сврхе, руковалац, односно обрађивач је дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радњи обраде које ће довести до стварања нове збирке података у случају да:

- 1) процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. ЗЗПЛ, указује да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика;
- 2) врста обраде, а посебно ако се користе нове технологије, механизми заштите или поступци, представљају висок ризик за права и слободе лица на које се подаци односе.

Уз захтев за мишљење, руковалац је дужан да Поверенику, поред извршене процене утицаја, достави и податке о:

- 1) дужностима руковаоца, и, ако постоје, заједничких руковаоца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката;
- 2) сврхама и начинима намераване обраде;
- 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом;
- 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено;
- 5) свим другим информацијама које затражи Повереник.

Поступање Повереника по захтеву за давање претходног мишљења

У случају да Повереник, поступајући по захтеву за давање претходног мишљења поднетом у складу са ЗЗПЛ, сматра да би намераване радње обраде могле да повреде одредбе ЗЗПЛ, а посебно ако руковалац није на одговарајући начин проценио или умањио ризик, Повереник је обавезан да у року од 60 дана од дана пријема захтева достави писмено мишљење руковаоцу (или обрађивачу, ако је он поднео захтев), као и да по потреби искористи инспекцијска и друга овлашћења из члана 79. ЗЗПЛ. Поменути рок може бити продужен за 45 дана, узимајући у обзир сложеност намераваних радњи обраде, а Повереник је дужан да о одлагању и разлозима за одлагање давања ми-

шљења упозна руковоаца (или обрађивача, ако је он поднео захтев), у року од 30 дана од пријема захтева за мишљење. Наведени рокови не теку док Повереник не добије све тражене информације које су неопходне за давање мишљења.

Објављивање процене утицаја

ЗЗПЛ-ом није предвиђено обавезно објављивање акта о процени утицаја, међутим, иако ово објављивање не представља формалну обавезу руковоаца, препорука је да руковалац, у сваком конкретном случају размотри могућност да, на погодан начин, тај акт, или део акта, или његов сажетак, учини доступним заинтересованим лицима (нпр. објављивањем на својој интернет презентацији или на други начин).

Ово стога што би објављивање (дела/сажетка) акта о процени утицаја, с обзиром на његову садржину, допринело транспарентности обраде и изградњи поверења у руковоаца, што посебно може бити значајно у случајевима обраде коју врши орган власти.

Казне за неизвршење обавеза у вези са проценом утицаја

У складу са одредбама члана 95. став 1. тач. 26) и 27) ЗЗПЛ неизвршавање обавезе процене утицаја на начин предвиђен чланом 54. тог закона, као и неподношење захтева за давање мишљење Повереника пре започињања радње обраде у складу са чланом 55. ст. 1. и 3. ЗЗПЛ, представља прекршај, за који је предвиђена новчана казна у износу од 50.000 до 2.000.000 динара – за руковоаца, односно обрађивача који има својство правног лица, односно у износу од 20.000 до 500.000 динара – за предузетника, те у износу од 5.000 до 150.000 динара за физичко лице, односно одговорно лице у правном лицу, државном органу, односно органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, као и одговорно лице у представништву или пословној јединици страног правног лица.

Процена утицаја у поступку припреме закона

Одредбама члана 54. став 12. ЗЗПЛ утврђено је да, ако се посебним законом прописују поједине радње обраде, односно групе радњи обраде, а обрада се врши у складу са чланом 12. став 1. тачка 3) или тачка 5) тог закона, па је процена утицаја на заштиту података о лич-

ности већ извршена у оквиру опште процене утицаја приликом доношења закона, ст. 1. до 9. тог члана се не примењује, осим ако се утврди да је неопходно извршити нову процену.

Имајући у виду цитиране одредбе ЗЗПЛ, а полазећи од тога да се, у случајевима у којима је обрада неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца, односно у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца, у смислу члана 12. став 1. тач. 3) и 5) ЗЗПЛ, правни основ за обраду одређује законом, процену утицаја обраде потребно је извршити у што ранијој фази припреме закона, како би било избегнуто усвајање нејасних, непрецизних и/или неадекватних решења, чији се недостаци не могу отклонити каснијом проценом утицаја.

Стога би било сврсисходно да предлагачи закона, у фази припреме закона који се, поред осталог, односе на обраду података о личности, сачине и акт о процени утицаја обраде, у складу са ЗЗПЛ.

5. ЛИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Према одредбама члана 56. ЗЗПЛ руковалац и обрађивач података о личности дужни су да одреде лице за заштити података о личности, у следећим ситуацијама:

1) ако се обрада врши од стране органа власти, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења;

2) ако се основне активности руковођа или обрађивача састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе;

3) уколико се основне активности руковођа или обрађивача састоје у обради посебних врста података о личности (подаци о личности чијом се обрадом открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада њених података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица), или у обради података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности, уз додатни услов, да се обрада наведена у овој тачки – врши у великом обиму.

Уколико то не учине, руковалац и обрађивач чине прекршај за који је запређена новчана казна у износу од 5.000 до 2.000.000 динара, у зависности од тога да ли руковалац, односно обрађивач имају својство правног лица, предузетника или физичког лица, при чему се за прекршај кажњава и одговорно лице у правном лицу, државном органу, односно органу територијалне аутономије и јединици локалне самоуправе, представништву или пословној јединици страног правног лица.

Сви остали руковођи и обрађивачи нису дужни, али могу да одреде лице за заштити података о личности !

Сваки од руковалаца или обрађивача који су дужни или желе да одреде лице за заштити података о личности – одређују само једно, а не више физичких лица.

Наведено јасно произлази из ЗЗПЛ, као и из Ошће уредбе ЕУ о заштити података која је била полазиште за доношење националног закона, не само због чињенице што се у оба текста именују "лице", односно "officer" ушребљавају у једини, већ и због атрибуција који се везују за положај ових лица у организацији (изражена независност и непосредна одговорност руководиоцу или обрађивачу, односно највишем нивоу руководства), који би изјубили на својој важности и значењу, уколико би се везивали за више различитих физичких лица.

Наравно, напред наведено не искључује могућност формирања тимима савјетника за заштити података који би из организационих или неких других практичних разлога, били подршку лицу одређеном за заштити података о личности. Одлука о формирању једног оваквог тима мора представљати резултат прелиминарних процена руковођа или обрађивача, током које ће се узети у обзир обим и врсте обраде података о личности, обим и сложеност укупних пословних процеса, број запослених, сложеност организационе структуре, финансијске могућности итд. У сваком случају, уколико се одредиће за формирање тима за благање подршке, улоге и одговорности његових чланова (који нису лица за заштити података о личности) требало би бити јасно одређени, управо као што ЗЗПЛ и Општа уредба које чине у односу на лице за заштити података, односно на DPO (Data Protection Officer).

Када треба привредних субјеката одреди заједничко лице за заштити података о личности (на шта има право под условом да је ово лице једнако доступно сваком члану групе), опште је једно физичко лице, као и у случају када руковођа или обрађивачи као органи власти или надлежни органи процене да је целесходно да одреди заједничко, једно лице за заштити података о личности, узимајући у обзир организациону структуру и величину тих органа власти.

Сви они који одреди лице за заштити података, укључујући и оне које ЗЗПЛ на што не обавезује, дужни су : 1) да објаве контактне податке лица за заштити података о личности и 2) доставе их Поверенику. Уколико што не учине, чине прекршај за који је запређена новчана казна од 20, 50 или 100.000 динара, у зависности од тих критеријума који су наведени у вези са прекршајем услед неодређивања лица за заштити података о личности.

Повереник на основу достављених података води евиденцију лица за заштити података о личности која садржи: имена и презимена лица за заштити података о личности, њихове контактне податке, као и имена и контактне податке руковођа, односно обрађивача.

Образац и начин вођења евиденције лица за заштити података о личности утврђени су Правилником о обрасцу и начину вођења евиденције лица за заштити података о личности ("Службени листник РС" број 40/2019) чији саставни део представља Образац следеће садржине:

Образац**Евиденција лица за заштиту података**

Редни број	Име и презиме/назив руковоаоца односно обрађивача	Адреса/седиште руковоаоца односно обрађивача	Име и презиме лица за заштиту података	Адреса лица за заштиту података	Имејл лица за заштиту података	Број телефона лица за заштиту података

Податке који чине евиденцију Повереника, руковалац, односно обрађивач достављају по соопштеном нахођењу, на један или више од пописаних начина: 1) у писаном облику, непосредно, 2) путем поште или 3) на имејл адресу: licezazastitu@poverenik.rs.

Достављање наведених података на office@poverenik.rs, или на неку другу имејл адресу Повереника – није у складу са донетим Правилником.

Једна од основних обавеза одређеног лица за заштити података о личности јесте да сарађује са Повереником, представља контактну тачку за сарадњу са Повереником и савештује се са њим у вези са питањима која се односе на обраду, укључујући и обавештавање и прибављање мишљења у вези са извршеним проценама утицаја на заштити података о личности намераваних радњи обраде.

Управо из напред наведених разлога врло је важно да руковооци и обрађивачи након одређивања лица за заштити података доставе Поверенику валидне и уопштељиве службене контактне податке лица (службени број телефона, службена имејл адреса, адреса седишта правног лица а не приватна адреса становања) како би у случају потребе комуникација с њим била на најбржи и најефикаснији начин успостављена.

Напред наведено, у виду препорука, подразумева:

отварање засебног имејл налога лица за заштити података о личности, а НЕ коришћење/достављање Поверенику општег имејла за контакт, или имејла путем којеј кореспондира већи број лица или лица чија кореспонденција није у вези са обављањем послова заштите података о личности;

достављање посебног броја мобилног или фиксног телефона лица за заштити података или, евентуално, уз број телефонске централе, броја локала за непосредно успостављање контакта, а НЕ коришћење/достављање Поверенику контактне броја телефона путем којеј са руковооцем или обрађивачем комуницирају сва екстерна лица, или

контакти броја телефона централе на којој се чека слободна линија за контакти, или олакшава говорни аутомат с дуготрајним обавештавањем позиваоца (у конкретном случају Повереника) о најновијим производима и услугама, или другим пословним информацијама.

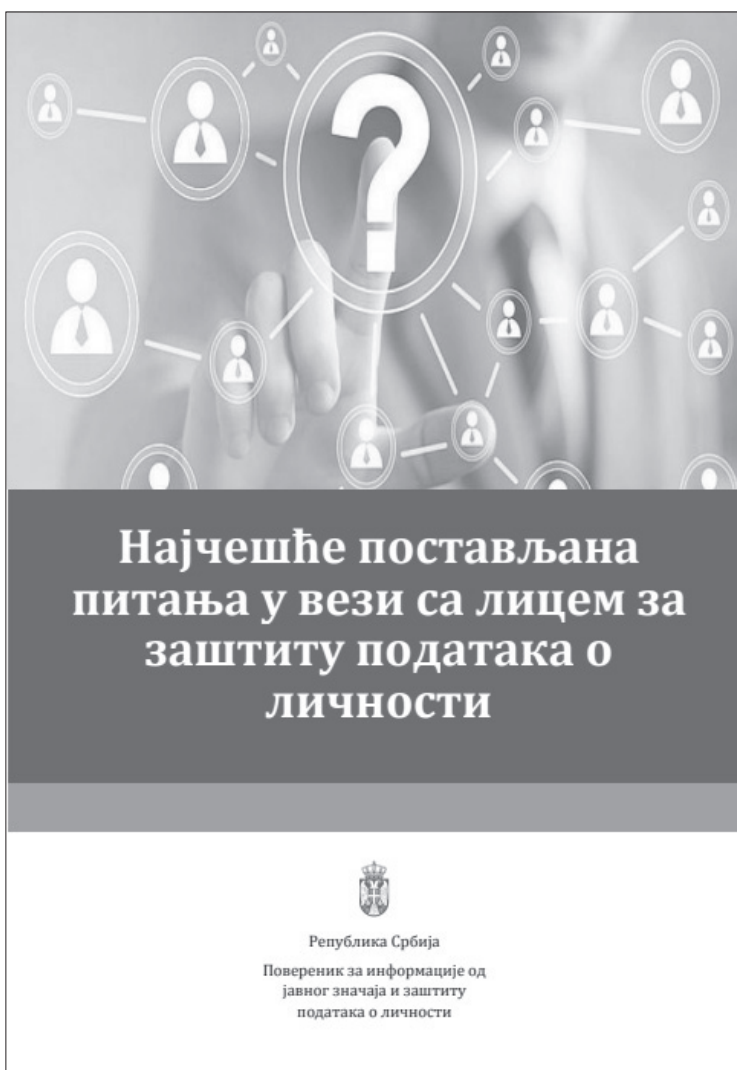
О свим другим важним чињеницама које нису саставни део овог шекста, а ипачу се одређивања, положија и обавеза лица за заштити података о личности, упознајте се читањем самог законског шекста, а посебно одредби чл. 56, 57, 58. и 95. ЗЗПЛ.

У случају да је руковалац пре почетка примене Закона већ био одредио неко лице да врши одређене послове у области заштити података о личности, примера ради, у вези са обрадом података или поскупљањем по захтевима лица поводом обраде података, нема смисла да исто лице буде одређено и према Закону о заштити података о личности, под условом да су испуњени услови прописани овим законом. Руковалац, односно обрађивач, дужни су да обавесте Повереника у складу са горе наведеним.

Прилог 2 – ПРИРУЧНИК

Повереник за информације од јавног значаја и заштити података о личности је, како би помогао руковођама/обрађивачима, а посебно лицима за заштиту података о личности у исцрпљивању обавеза прописаних у ЗЗПЛ, приредио приручник са најчешће постављеним питањима у вези са лицем за заштиту података о личности који у овој публикацији објављујемо.

Напомена: Овај приручник, као и многе друге које је Повереник објавио, можете пронаћи у електронском облику на интернет страници Повереника www.poverenik.rs.

НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ЛИЦЕМ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Закон о заштити података о личности прописује обавезу, односно могућност за руковоаоце и обрађиваче да одреде лице за заштиту података о личности.

Будући је реч о једној од новина која се у Републици Србији уво-ди Законом, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је многобројна питања у вези са овом обавезом руковалаца и обрађивача. С тим у вези, законодавац је пред-видео и новчане казне за оне који су у обавези да одреде лице за за-штиту података о личности, а то не учине. За овај прекршај запрећена је новчана казна, чији износ зависи од тога да ли руковалац/обрађи-вач има својство правног лица, предузетника или физичког лица, при чему се за прекршај кажњава и одговорно лице у правном лицу, др-жавном органу, односно органу територијалне аутономије и јединици локалне самоуправе, представништву или пословној јединици стра-ног правног лица.

Такође, новчане казне предвиђене су и за оне који не објаве кон-такт податке лица за заштиту података и не доставе их Поверенику. И за овај прекршај запрећена је новчана казна чији износ зависи од тога да ли руковалац/обрађивач има својство правног лица, предузетни-ка или физичког лица, при чему се за прекршај кажњава и одговорно лице у правном лицу, државном органу, односно органу територијал-не аутономије и јединици локалне самоуправе, представништву или пословној јединици страног правног лица.

Новчана казна предвиђена је и за лице за заштиту података о лич-ности које повреди тајност односно поверљивост података које је са-знало током обављања послова.

Имајући у виду значај ових питања, Повереник је сачинио листу најчешће постављаних питања на које је дао одговоре.

Терминологија

„Руковалац“ је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обра-де. Законом којим се одређују сврха и начин обраде, може се одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање.

„Обрађивач“ је физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковоаоца.

„Орган власти“ је државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установа и друга јавна служба, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Лице за заштиту података у даљем тексту односи се на „лице за заштиту података о личности“ из чл. 56–58, чијим су одредбама регулисани одређивање, положај и обавезе тог лица.

А. Општи део

Који руковаоци/обрађивачи морају да одреде лице за заштиту података о личности?

Одредбом члана 56. Закона предвиђено је да руковалац/обрађивач мора одредити лице за заштиту података о личности, и то:

- ако се обрада врши од стране органа власти, осим ако је реч о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења (нпр. државни органи, јавна предузећа, основне и средње школе, музеји, библиотеке, јавне службе...);
- основне активности руковаоца или обрађивача састоје се од радњи обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе (нпр. оператори електронских комуникационих мрежа и услуга, банке...);
- основне активности руковаоца или обрађивача састоје од обраде посебних врста података о личности из члана 17. став 1, или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. тог закона, у великом обиму (нпр. поједине приватне лекарске праксе у случају да већ нису обухваћене појмом органа власти).

У другим случајевима руковалац/обрађивач може одредити лице за заштиту података о личности.

Које су обавезе лица за заштиту података о личности?

Обавезе лица за заштиту података о личности утврђене су одредбама члана 58. Закона, којим је, између осталог, предвиђена његова обавеза да:

- информисе и даје мишљење руковаоцу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности;
- прати примену одредаба Закона, других закона и интерних прописа руковаоца или обрађивача који се односе на заштиту података о личности;
- даје мишљење, када се то затражи, о процени утицаја обраде на заштиту података о личности и прати поступање по тој процени;
- сарађује са Повереником у вези са питањима која се односе на обраду података;
- буде особа за контакт са лицима чији се подаци обрађују.

Да ли лице за заштиту података о личности сноси одговорност за поступање руковоаоца/обрађивача у складу са Законом о заштити података о личности?

Обавезе лица за заштиту података о личности наведене су у одговору на претходно питање. Лице за заштиту података о личности одговара за неизвршавање тих обавеза руковоаоцу/обрађивачу.

Међутим, лице за заштиту података о личности не сноси одговорност за обавезе руковоаоца/обрађивача прописане Законом о заштити података о личности.

Дакле, његова улога у погледу усаглашавања поступања руковоаоца/обрађивача превасходно је саветодавна, па тако, по правилу, не може ни да сноси одговорност уместо руковоаоца/обрађивача за поступање супротно одредбама Закона.

Руководалац/обрађивач дужан је да обезбеди независност лица за заштиту података о личности у извршавању његових обавеза и не може да га казни нити да раскине радни однос, односно уговор са њим због извршавања обавеза из члана 58. Закона.

По којим критеријумима треба одредити лице за заштиту података о личности и које су његове компетенције?

Законом је утврђено да се лице за заштиту података о личности одређује на основу његових стручних квалификација, а нарочито стручног знања и искуства у области заштите података о личности, као и способности за извршавање обавеза из члана 58. овог закона.

Закон не предвиђа неко формално образовање које треба да поседује лице за заштиту података о личности.

Да ли лице за заштиту података о личности може да буде и правно лице?

Не, као лице за заштиту података о личности не може се одредити правно лице будући да је из дикције Закона о заштити података о личности јасно да лице за заштиту података о личности може бити искључиво физичко лице.

Каква треба да буде форма акта о одређивању лица за заштиту података о личности и шта тај акт мора да садржи?

Закон о заштити података о личности не утврђује форму и врсту аката о одређивању лица за заштиту података о личности. На пример, у појединим органима власти то може бити акт о систематизацији.

Други руковаоци/обрађивачи могу појединачним актом или уговором одредити ово лице.

Како се Поверенику достављају контакт подаци лица за заштиту података о личности?

Обавештавање Повереника о лицу за заштиту података о личности уређено је Правилником о обрасцу и начину вођења евиденције лица за заштиту података о личности („Службени гласник РС“, број 40/19). Одредбом члана 4. тог правилника предвиђено је да податке из члана 2. став 2. (податке о руковаоцу/обрађивачу [име, презиме и адреса, односно назив и седиште] и податке о лицу за заштиту података о личности [име, презиме, адреса, имејл и број телефона]) Поверенику доставља руковалац/обрађивач у писаном облику, непосредно, преко поште или на имејл адресу: licezazastitu@poverenik.rs. Важно је истаћи да се не достављају подаци о личној адреси или приватном броју телефона лица за заштиту података о личности.

Руковалац/обрађивач обавештава Повереника о лицу за заштиту података о личности у писменој форми и сам бира хоће ли то учинити непосредно, преко поште или електронским путем. Посебан образац за достављање података није прописан Законом, па се подаци могу достављати Поверенику у слободној форми.

Да ли је довољно да руковалац/обрађивач контакт податке лица за заштиту података о личности објави на својој огласној табли или се ти подаци морају објавити на интернет страници руковаоца/обрађивача?

О томе на који ће начин руковалац/обрађивач објавити контакт податке лица за заштиту података о личности, да ли ће то учинити на огласној табли, на званичној интернет презентацији или на неки други погодан начин, одлуку доноси сам руковалац/обрађивач, водећи рачуна о томе да обезбеди стварну доступност ових података лицима чије податке обрађује, као и запосленима који врше радње обраде, у складу са својим могућностима. У случају да руковалац/обрађивач има интернет презентацију, контакт податке лица за заштиту података о личности треба да објави и на својој званичној интернет страници.

Мада се име и презиме лица за заштиту података о личности мора доставити Поверенику, њихово објављивање на огласној табли или интернет страници руковаоца/обрађивача није обавезно, већ је одлука о томе искључиво на руковаоцу/обрађивачу.

Да ли лице за заштиту података о личности може да обавља друге послове и извршава друге обавезе и да ли то може да доведе до сукоба интереса?

Чланом 57. став 8. Закона предвиђено је да лице за заштиту података о личности може да обавља друге послове и извршава друге обавезе, а руковаоца/обрађивач је дужан да обезбеди да извршавање других послова и обавеза не доведе лице за заштиту података о личности у сукоб интереса.

Конкретно, сукоб интереса подразумева да лице за заштиту података не би могло да буде лице запослено код руковаоца/обрађивача које у његово име одређује сврху и начин обраде података о личности. Међутим, услед различитих организационих структура руковаоца/обрађивача о томе би се одлучивало на основу конкретних околности сваког појединачног случаја.

Да ли се може ангажовати екстерно лице за заштиту података о личности?

Да, лице за заштиту података о личности може бити запослено код руковаоца/обрађивача или може обављати послове на основу уговора, односно може бити екстерно ангажовано.

Да ли се странац може одредити као лице за заштиту података о личности?

Да, нема законских препрека да се странац одреди као лице за заштиту података о личности, уз поштовање одредаба Закона о запошљавању странаца („Службени гласник РС“, бр. 128/14, 113/17, 50/18 и 31/19).

Да ли се и на који начин може променити лице за заштиту података о личности?

Да, лице за заштиту података о личности може бити промењено одговарајућим интерним актом руковаоца/обрађивача, што је потребно објавити и без одлагања о промени обавестити Повереника и доставити контакт податке новог лица за заштиту података о личности ради уписа у евиденцију.

Шта се дешава када је лице за заштиту података о личности одсутно дуже времена?

Овај случај није уређен Законом те је руковаоцу или обрађивачу остављено да уреди ово питање.

Б. Посебни део

Може ли адвокат да буде лице за заштиту података о личности?

Начелно, нема сметњи за одређивање адвоката као лица за заштиту података о личности код одређеног руковаоца или обрађивача.

Одредбом члана 2. Закона о адвокатури („Службени гласник РС“, бр. 31/11 и 24/12 – одлука УС) утврђено је да је адвокатура независна и самостална служба пружања правне помоћи физичким и правним лицима. У том смислу, стручно знање и искуство адвоката у области заштите података о личности може да се претпостави, па би адвокат, начелно, могао бити лице за заштиту података о личности на територији Републике Србије.

Повереник није овлашћен да се изјашњава о томе да ли би, у случају евентуалног судског спора који би произашао из обављања дужности лица за заштиту података о личности или спора који се тиче обраде података вршене у периоду када је као лице за заштиту података био одређен адвокат, евентуално могло доћи до сукоба интереса, у смислу Закона о адвокатури, Статута адвокатске коморе или Кодекса адвокатске етике.

Као лице за заштиту података о личности не може се одредити адвокатско ортачко друштво будући да је ортачко друштво правно лице, а из дикције Закона о заштити података о личности јасно је да лице за заштиту података о личности може бити искључиво физичко лице. Дакле, за лице за заштиту података о личности може бити одређено само физичко лице које је члан адвокатског ортачког друштва, а не и само друштво.

Да ли су јавне установе у обавези да одреде лице за заштиту података о личности?

Одредбом члана 4. тачка 25) Закона о заштити података о личности утврђено је да је орган власти државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, **установе и друга јавна служба**, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Према томе, како је јавна установа орган власти у смислу одредаба Закона о заштити података о личности, из одредбе члана 56. став 2. тачка 1) Закона произлази да она мора одредити лице за заштиту података о личности.

Да ли су школе у обавези да одреде лице за заштиту података о личности?

Одредбом члана 4. тачка 25) Закона о заштити података о личности утврђено је да је орган власти државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, **установа и други јавна служба**, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Узимајући у обзир да се делатност образовања и васпитања обавља у школама, где се она остварује као јавна служба, произлази да школе као јавне службе јесу орган власти у смислу одредаба Закона о заштити података о личности, па тако из одредбе члана 56. став 2. тачка 1) Закона произлази да оне морају одредити лице за заштиту података о личности.

Ко може бити одређен као лице за заштиту података о личности у установама образовања и васпитања?

Начелно, као лице за заштиту података о личности може бити одређено лице из редова запослених које није у сукобу интереса. Тако нпр., нема сметњи да секретар установе образовања и васпитања буде одређен као лице за заштиту података о личности, посебно имајући у виду да секретар установе обавља и послове из члана 133. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 – др. закони и 10/19) (нпр. стара се о законитом раду установе, указује директору и органу управљања на неправилности у раду установе, прати прописе и информише запослене) који кореспондирају са обавезама лица за заштиту података о личности из члана 58. Закона о заштити података о личности. Међутим, треба водити рачуна да секретар установе образовања и васпитања није у сукобу интереса.

Директор установе образовања и васпитања не може да буде одређен као лице за заштиту података с обзиром на то да би у том случају дошао у сукоб интереса из члана 57. став 8. Закона.

Такође, постоји могућност да установе образовања и васпитања одреде заједничко лице за заштиту података о личности или да екстерно ангажују лице за заштиту података о личности.

Да ли су судови дужни да одреде лице за заштиту података о личности? Да ли више судова може да одреди заједничко лице за заштиту података о личности?

Одредбом члана 4. тачка 25) Закона о заштити података о личности утврђено је да је орган власти државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установа и друга јавна служба, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Међутим, чланом 56. став 4. утврђено је да је, ако обраду врше надлежни органи у посебне сврхе, руковалац дужан да одреди лице за заштиту података о личности, осим ако је реч о обради коју врше судови у сврху обављања њихових судских овлашћења. Према томе, суд као орган власти, у смислу одредаба Закона о заштити података о личности, мора одредити лице за заштиту података о личности, али само за обраду која није у сврху судских овлашћења.

У складу са чланом 56. став 6, судови могу одредити заједничко лице за заштиту података о личности, узимајући притом у обзир организациону структуру и величину тих судова.

Да ли су, према новом Закону о заштити података о личности, апотекарске установе и апотеке и апотекарске установе и апотеке као приватна пракса дужне да одреде лице за заштиту података о личности?

Одредбом члана 4. тачка 25) Закона о заштити података о личности утврђено је да је орган власти државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, **установа и друга јавна служба**, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Према томе, како је апотекарска установа орган власти у смислу одредаба Закона о заштити података о личности, из одредбе члана 56. став 2. тачка 1. Закона произлази да она мора одредити лице за заштиту података о личности.

С друге стране, апотеке приватне праксе као руковооци података имају обавезу да одреде лице за заштиту података о личности ако се њихове основне активности састоје у обради посебних врста података о личности **у великом обиму**. Начелни је став Повереника да апотека, када обавља делатност издавања лекова путем е-рецепта, обраду података врши у великом обиму.

Да ли је здравствена установа примарне здравствене заштите дужна да одреди лице за заштиту података о личности?

Одредбом члана 4. тачка 25) Закона о заштити података о личности утврђено је да је орган власти државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, **установа и група јавна служба**, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Према томе, како је здравствена установа примарне здравствене заштите орган власти у смислу одредаба Закона о заштити података о личности, из одредбе члана 56. став 2. тачка 1. Закона произлази да она мора одредити лице за заштиту података о личности.

Прилог 3 - Страна привредна друштва која су именовала своје представнике у складу са ЗЗПЛ

Законом о заштити података о личности прописано је када и под којим условима су руковођаци односно обрађивачи који немају седиште, пребивалиште односно боравиште на територији Републике Србије, дужни да одреде своје представника у нашој земљи. Овлашћеним представницима се моћу, у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, обрађивачи лица на које се подаци односе као и Повереник и друга лица. Неодређивање представника, у случајевима када је то у ЗЗПЛ прописано као обавезно, прекршајно је санкционисано.

Како би јавност била упозната са тим која су страна привредна друштва именовала своје представнике Повереник на својој интернет страници објављује листу.

У наставку је листа Странах привредних друштва која су именовала своје представнике у складу са ЗЗПЛ.

1. Google LLC – Адвокатска канцеларија БДК Адвокати а.о.д. из Београда, Булевар краља Александра 28
2. Viber Media S.a.r.l. - Заједничка адвокатска канцеларија Марковић Вукотић Јовковић, из Београда, Влајковићева 12
3. eSky.pl S.A - адвокат Тијана Жунић Марић, Позоришни трг 7, Нови Сад
4. Alibaba.com Singapore E-Commerce Private Limited - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
5. Booking.com B.V. - Адвокатска канцеларија Микијељ, Јанковић&Богдановић, из Београда, Влајковићева 28
6. Netflix International B.V. - Адвокатска канцеларија Микијељ, Јанковић&Богдановић из Београда, Влајковићева 28
7. Snap Inc. – Адвокатска канцеларија Живковић Самарџић из Београда, Македонска 30
8. Toptal LLC - Снежана Марковић, serbianprivacyteam@toptal.com
9. Oath Inc. (компанија у саставу Verizon Communications групе чије пословање укључује портфолио дигиталних платформи, производа и услуга под брэндом Yahoo!) - Адвокатска канцеларија Karanovic&Partners из Београда, Ресавска 23
10. Yandex LLC – Адвокатска канцеларија Живковић Самарџић из Београда, Македонска 30
11. AiCure LLC – Адвокатска канцеларија СОГ/Самарџић Орешки Грабовић а.о.д. из Београда, Кондина 13
12. Spotify AB - Адвокатска канцеларија Karanovic&Partners из Београда, Ресавска 23
13. CORVUS INFO д.о.о.Зagreб - Наташа Пепић, zastitnik@kimtec.rs
14. Proxima Beta Pte. LTD, Сингапур - Адвокатска канцеларија Karanović & Partners о.а.д. Београд, Ул.Ресавска 23
15. WeChat International Pte. LTD, Сингапур - Адвокатска канцеларија Karanović & Partners о.а.д. Београд, Ул.Ресавска 23
16. Acer Sales International SA, Швајцарска - Адвокатска канцеларија Моравчевић, Војновић Партнери АОД Београд, Булевар војводе Бојовића 6-8
17. Wizz Air Hungary Airlines Limited, Будимпешта - адвокат Игор В.Денчић, Теразије 8, Београд
18. Upwork Inc. Сједињене Америчке Државе - Адвокатска канцеларија Карановић&partners, Ресавска 23, Београд
19. SA Coca-Cola Services N.V. - адвокат Ивана Ружичић, адвокатска канцеларија PR Legal, Београд, Студентски трг 10/4
20. Sharkmob AB - Адвокатска канцеларија Karanović & Partners, Ресавска 23, Београд
21. Stunlock Studios AB - Адвокатска канцеларија Karanović & Partners, Ресавска 23, Београд

22. Ariston Thermo Croatia doo - АОД МСА ИП - Милојевић Секулић Адвокати, Карађорђева 65, Београд
23. LA PRAIRIE GROUP AG, Швајцарска - Адвокатска канцеларија Karanović & Partners, Ресавска 23, Београд
24. Orsay GmbH, Немачка - Ordiser доо Београд, Јурија Гагарина 16, Нови Београд
25. Pirelli Tyre S.p.A, Италија - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23, Београд
26. Disney Plus Streaming Service (The Walt Disney Company Limited & Disney DTC EM Limited), Енглеска и Велс - Петрикић & Партнери а.о.д. Крунска 73, Београд.
27. Aceville Pte. Limited, Сингапур - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
28. First App Holdings Limited, Хонг Конг - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
29. High Morale Developments Limited, Хонг Конг - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
30. Image Future Investment (HK) Limited, Хонг Конг - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
31. Oriental Power Holdings Limited, Хонг Конг - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
32. NExT Initiatives Limited, Хонг Конг - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
33. Sixjoy Hong Kong Limited, Хонг Конг - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
34. Hong Kong Gathering Media Limited, Хонг Конг - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
35. TLIVE PTE. LTD., Сингапур - Адвокатска канцеларија Karanović&Partners из Београда, Ресавска 23
36. GM Europe Limited, Малта- Адвокатско ортачко друштво Јанковић, Поповић&Митић из Београда, Владимира Поповића 8А

